

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

AUSTRO-UNGARIA ȘI ROMÂNIA.

Ne aducem aminte din timpul războiului balcanic din primăvara anului trecut, că se vorbiă, că în cazul unui războiu ce să arapindă între țările mai mari ale Europei, — atunci ostile Austro-Ungariei vor fi sporite, vor luptă în aceeaș tabără cu ostile tinărului și puternicului Regat român. Aceasta se înțelege pe urma legăturilor de prietenie, sau pe așa-numita *frăție de arme*, ce să a încheiat între monarhia austro-ungară și România, sunt mai bine de 20 de ani de atunci.

Frăția de arme — după cum se spune — mai trăiește încă și acum, și conducătorii monarhiei își bat apul cum să susțină și pe mai departe, fiindcă e de mare preț în viitor. Se vorbește și se scrie mult asupra acestei frății, și socotim că e timpul să ca să stăruim mai cu temeu asupra ei. Vom fi pe deplin deslușiti dacă răspundem la aceste întrebări: *De ce Austro-Ungaria are trebuință de prietenia României?* și apoi: *Cum se poate susțineă prietenia între ele.*

Austro-Ungaria are cea mai mare trebuință de legături de prietenie cu România, pentru că în cazul unui războiu, ce amintă să se întâpte, biruința și soarta Austro-Ungariei o hotărăște glorioasa armată română. Cele cinci corpuri de armată ale României, — care au dat dovadă de nestăvilită vitejie chiar în anul trecut, când au intronat pacea între țările balcanice, ce se sfâșiau între sine, — pot să dea Austro-Ungariei cel mai mare și mai sigur ajutor, pe care nu i-l poate da nici o armată a altelor.

Alt folos ce-l trage Austro-Ungaria de la România pe urma prieteniei este, că o mare parte din mărfurile pe care le dă fabricile Austro-Ungariei, se vând în România. Dacă n'ar fi legătura de prietenie, România ușor ar putea să înlocuiască cumpărăturile din Austro-Ungaria cu cumpărăturile din Franță, Italia, Anglia, Rusia și Germania, fără ca România să pătimească vr'o pierdere.

Cum România e stăpână peste gurile Dunării și are porturi pe țărmuri Mării Negre, și stă în putere să înlesnească ori să îngreueze comunicația (umblarea) vapoarelor Austro-Ungariei și astfel producțele sale să poată ori nu poată fi transportate pe piețele altor țări din Răsăritul Europei. După cum România are de-a face cu prietenori cu neprieten, așa și stă în voie să se poarte.

După cele spuse mai sus se poate vedea, că slăbirea, ori întărirea Austro-Un-

Foale politice

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului», Sibiu.

gariei atârnă în mare parte dela felul legăturilor ei cu Regatul român, legături de prieteni ori de neprietenii.

Acum să venim la ceealătă întrebare, care este tot așa de mare ca și cea dintâi: Cum se poate țineă prietenia între Austro-Ungaria și România?

Dirigitorii monarhiei au multă bătaie de cap cu deslegarea întrebării acesteia. Ei iscodesc nenumărate feluri pentru a-și asigura prietenia României. Prietenia României însă nu se câștigă în nenumărate feluri, ci într'un singur fel. Anume, *făcându-ne nouă Românilor din Ungaria și Transilvania, deplină dreptate*.

Dacă nu vom avea în școale limba românească, ca limbă de propunere, dacă în administrație nu vom avea funcționari români, dacă vom suferi prigoane nouă pentru a ne lăsa legea și limba noastră, — prietenie, frăție de arme nu mai poate avea Austro-Ungaria cu România.

Doar sufletele noastre ale Românilor din monarhie sunt atât de înfrățite, unite cu cele ale Românilor din regatul României, încât bucuriile și durerile noastre sunt și ale lor și bucuriile și durerile lor sunt și ale noastre. Ei au serbat de pildă măreța zi de 3 Maiu 1848, o sărbătoare pe care am făcut-o noi, pe Câmpia Libertății de lângă Blaj.

Dacă suntem atât de strânși legați, atunci Români din România nu pot să dea ajutorul și să stea într-o tabără ostăsească într-un viitor războiu, cu prizonierii noștri, ai Românilor din Ungaria. Iar dacă stările nu se îndreaptă, dacă noi Români din Transilvania și Ungaria nu ne vom înstăpâni pe drepturile, pe care le pretindem de atâtea zeci de ani, monarhia își pierde razimul ei cel mai puternic, aliatul credincios de până acum care e regatul Regelui Carol I.

Să înțeleagă deci aceia, cari pot hotărî asupra stărilor jaluțe din monarhia noastră, că nu mai e vreme de pierdut cu sovăielii, zăboveli îndelungate, ci să caute, până le mai îngăduie spiritul vremii, ca să împace naționalitățile, în primul rând naționalitatea română, poporul românesc. Cu cât mai în grabă o vor face aceasta, cu atât monarhia e mai sigură de viitorul ei, și mai fericită.

Dacă nu vor împăca naționalitățile cât mai în curând, înlăuntrul monarhiei va fi vecinică stare de agitație, nemulțamire, frecări, cari numai pace nu prorocesc, iar în afară încunjură monarhia popoare cari îi poartă Sâmbetele. Îndeosebi Ungaria sufere de neliniști.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară
12 bani, a treia-oară 10 bani.

Noi, poporul românesc, avem o fire, pe care n'au mai au alte popoare. Față de cei ce ne cauzează greutăți, asupriri, nedreptăți, suntem iertători, măguliți de speranțe că odată și odată o să-și vie în fire și să-și recunoască, greșelile, dându-ne nouă bună pace. Față de cei ce ne poartă un gând bun, ne dău o mână de ajutor într'un năcaz, suntem afară din cale de însărcinați și răsplătim binele ce ni l'au făcut înzecit.

Am suportat toate năpăstile căte ne-au venit pe cap din partea obădătorilor Ungariei, dar niciodată nu ne-a pierit din suflet nădejdea, că într'o bună zi ei se vor cuminți și ne vor recunoaște ce e al nostru. Iar dacă ni se vor recunoaște drepturile naționale, atunci poporul românesc dela noi își va vărsă cu cea mai largă inimă și în viitor sâangele pentru țară, iar poporul românesc din România va sta alături de noi.

Acestea trebuie să le știe obădătorii Austro-Ungariei!

Mișcări împotriva studenților români? Se dă alarmă, că în curând studenții maghiari dela universitățile din Cluj și Budapesta vor pune la cale mișcări împotriva studenților români. Guvernul ungă le dă deplină libertate. Studenții maghiari, se zice, că au în ajutor pe mai mulți politicieni din neamul lor, cari acum sunt și deputați în dietă (bunăoară pe Polonyi, Mihail Karolyi, Pronay, toți potrivnici ai poporului nostru). Prin aceste mișcări vreau să-și bată joc în chip și fel de studenții noștri, până le-or reușă să-i izgonească din universități.

Nici până acum n'au trăit prea bine împreună studenții noștri cu cei maghiari. S'au iscat certe mai mărunte, iar prin 1893 o ceartă foarte mare pentru care mai mulți studenți români au fost expulzați (scosî dela universitate, fără să se mai poată întoarce). În timpul din urmă, când studențimea noastră începe să vădească mai multă mândrie românească, se pare că studențimea ungurească nu vrea să-i ierte această mândrie.

Până vom ști cu siguranță felul pri-goanelor ce vrea să pornească studenții maghiari, ne mulțăm să recunoaștem că studenții români dela universitățile din Cluj și Budapesta sunt harnici și cuminți, deci trebuie să fie respectați de colegii lor unguri. Aceștia din urmă, de capul lor, poate că nu le-ar trece prin minte să ia înțuită împotriva studenților români. Pe ei însă îi înbolădesc la fapte necinstite și necuvincioase politicianii maghiari. Aceiași politicieni maghiari, dela cari vin toate răutățile asupra poporului nostru, se amestecă și în treburile studențești. Să vedem ce vor mai păti studenții noștri din Ungaria!

Procesele „Românului” și „Poporului român”. S'a adunat o sumă de 6 procese intentate de procuratura din Oradea-Mare pentru 6 articole „de agitație” publicate în „Românul” și „Poporul Român din Arad, foile partidului național. Pentru 5 din aceste articole e tras la răspundere d-l Const. Savu, redactorul responsabil al foilor numite, iar pentru cel intitulat „Cuvântul nostru către frații români din comitatul Aradului” sunt împrocesuați acești fruntași între fruntașii vieții românești arădane:

Dr. Stefan C. Pop, deputat dietal, Vasile Goldiș, directorul „Românului”, Sava Raicu, directorul băncii „Victoria” Dr. Iustin Marșieu, Dr. Cornel Iancu, Dr. Ioan Nemet, Dr. Romul Veliciu, Dr. Sever Ispravnic, Dr. George Crișan și Dr. Alexandru Stoenescu, toți advocați.

Ce cuprindeă articolul pentru care acești cărturari sunt aduși pe banca acuzațiilor? Nimic mai mult decât o îmbărbătare, un îndemn de a luptă cu bărbătie alegătorii români la alegerile pentru congregația Aradului.

Cârmacii statului nostru se prea întrec cu prigoanele, și li se năzare că în marginile țării n'ar avea loc decât suflare de suflet unguresc. Cumplit se înșală. În chipul ăsta nu se vindecă ranele din pricina cărora sufere pacea și fericirea țării, ci pregătesc vremuri tulburi....

O carte prețioasă a publicat în limba engleză profesorul român din Iași (a doua capitală a României), d-l I. Botez. D-l profesor Botez a avut de scop ca să pună în mâna Englezilor o carte din care să poată cunoaște mai bine decât până acum pe Români. Cartea e intitulată „A short survey on the Neolatins of the Near East” (Scurtă privire peste Neolatinii din Orientul European, cari suntem noi Români).

Bun lucru a făcut d-l Botez! De am mai avea oameni luminați ca d-sa, pentru că lumea străină să știe cine suntem și care este destinul nostru!

Serbarea zilelor de 5 și 10 Maiu. În istoria românească sunt de o deosebită însemnatate aceste două zile, 5 și 10 Maiu, de aceea an de an ele sunt sărbătorite.

La 5 Maiu 1905 frații noștri Români din Balcani de sub stăpânire turcească au primit drepturile, de cari să se poată bucură întocmai ca și ceialalți supuși creștini. Progresul Românilor dela aceea zi încocace a fost asigurat până în timpul războiului balcanic. Ei puteau să ocupe posturi înalte în stat, chiar în conducerea statului, căci un Bațaria, de care pomeneam în săptămânilor trecute, a ajuns ministru în guvernul Turciei. Pentru Români din Macedonia, a fost un nenoroc căderea Turciei, și aproape nu putem speră ca ei să poată ajunge să se înfrunte de libertăți sub noii lor stăpâni: Greci, Sârbi, Bulgari. Ziua de 5 Maiu 1905, când guvernul turcesc a făcut atâtă bine supușilor români, va rămâneă în istoria Românilor o zi neuitată.

Ziua de 10 Maiu e o zi de întreită sărbătoare pentru România. Frații noștri au sărbătat în Dumineca trecută suirea lui Carol pe tronul României, războiul condus de Carol în 1877 la Plevna, și încoronarea sa de rege al României în 1881. Iată ce s'a făcut la București cu ocazia lui 10 Maiu din anul acesta: În dimineața zilei întreg drumul ce duce dela palatul regal la Mitropolie a fost înfrumusețat cu steaguri trico-

lore, fereștile caselor împodobite cu covoare și flori. Maiestățile Lor regele Carol I., regina Elisabeta împreună cu doi nepoți, Altelele Lor regale prințipele Nicolae și prințesa Marioara într-o trăsură, apoi Altelele Lor regale prințipele Ferdinand și prințesa Maria, într-altă trăsură, urmați de alte trăsuri, au făcut calea până la Mitropolie unde au luat parte la serviciul sfintei liturgii. La întoarcere Le-au defilat (trece pe dinainte salutând) școalele de ostași, infanteria, trupele de tunuri, de călăreți și alte trupe. — Seara la Teatrul Național a cântat corul „Elena Doamna”, profesorul E. Ionescu a vorbit despre însemnatatea zilei de 10 Maiu, și s'a jucat piesa de teatru „Chiemarea codrului” scrisă de G. Dia-mandă. — Potop de lume a luat parte la toate aceste fapte, bucuria și veselia zilei a fost de nedescris.

Ne bucurăm și noi din toată inima de mărețele sărbători ale fraților noștri.

Mangra acasă!

Încă tot se mai vorbește despre trădătorul dela Oradea-Mare! Foile ungurești n'au încetat să-l ia sub ocrotire și să cărtească contra Bucureștenilor. Ba ce e mai mult, s'a adus vorba despre Mangra chiar și în delegațiunea ungură. Ministrul de externe Berchtold a fost întrebat de deputatul-delegat Telegdi dacă face ori nu vrea un pas ca „cetățeanul ungar” batjocorit la București să-si primească satisfacție (răspunsă de asemenea a fost huiduit). El a răspuns, că încă nu știe cu deamăntul cum să-i întâmplă năcazul cu Mangra. Ii pare rău, că s'a putut întâmplă așa ceva într-o țară cu care are Austro-Ungaria legături de prietenie. Deocamdată așteaptă să audă despre felul cum ministrul de externe al României, d-l Porumbaru, se va rosti în afacerea aceasta.

D-l Dr. Iuliu Maniu despre Mangra.

Într-o zile București, Mangra n'a avut astămpăr, ci a început să născocească la bârfeli, cari de cari mai sfruntate și nerușinate. O bârfeală o îndreaptă împotriva comitetului partidului nostru național, învinuindu-l că s'ar fi înțeles pe sub ascuns cu membri Academiei Române și cu studenții bucureșteană ca să-l batjocorească. Față de o bănuială ca aceasta, d-l Dr. Iuliu Maniu a spus unui gazetar ungur că:

„Susținerea lui Mangra, că demonstrațiile din București ar fi fost puse la cale de conducătorii partidului național român — sunt fără temeu. Cu atât mai puțin a putut „aranjă” aceste demonstrații partidul ori comitetul, cu cât nici acestora și nici unui om cu judecata sănătoasă nu i-ar fi trecut prin minte, că Mangra va îndrăsnii să se du că în București, la sedințele Academiei Române. Prin urmare e foarte de înțeles, că pentru cazul la care omul nu se gândește, nici nu se poate pregăti.”

„Lăsând la o parte acestea, chiar și presupunerea în sine că Academia Română, ori tinerimea universitară din București s'ar lăsă condusă ori influențată de comitet sau de oricine — este o ofensă (bătaie de joc) care o poate aduce numai un Mangra Vazul, care acum într-adevăr e capabil (în stare să facă) de ori și ce.”

Foile franceze scriu despre afacerea Mangra.

I s'a dus vestea lui Mangra peste țări și mări. Dar numai făli nu se poate Mangra cu vestea ce, i s'a dus în lume. Pretu-

tindenea se scrie despre el ca despre un trădător, om ce și-a înstrăinat și pierdut sufletul. Foi franceze publică rapoarte lungi despre el, înfățișându-i toate pătăniile, și adăogând că deodată cu afacerea lui Mangra s'a răcit și mai mult prietenia între România și Austro-Ungaria.

Cum judecă studenții români din alte părți pe renegat.

Studențimea din București am văzut cum judecă pe Mangra. L'au huiduit după cuviință. Iată acum și studenții dela Viena și Berlin cum se mișcă.

Studenții din Viena au trimis celor din București o telegramă de felul acesteia: „Studenții români din Viena Vă strâng mâinile cu căldură pentru meritata lecție ce ați dat trădătorului dela Oradea. Să trăiti! Trimeteți-l și pela noi”. O telegramă de felicitare, cam la fel cu cea de sus, au adresat și studenții români din Berlin celor din București.

„Veșnică pomenire”!

Să-l dăm uitării pe Mangra! Dacă și-a îngropat sufletul românesc, ce valoare poate să-i mai aibă bietul trup? Nu ne rămâne altă de făcut decât să-i cântăm, cum i-a cântat studenții bucureșteni „Veșnică pomenire”. Să nu-i mai auzim de nume!

Examenele pentru dreptul de vot.

In mai multe numere trecute ale foile am publicat deslușiri asupra novei legi electorale și asupra examenelor, ce trebuie să le facă mulți oameni de-a noștri, cari doresc să capete dreptul de alegător pentru dietă.

Examenele acestea s'au început de câteva zile în întreagă țară. Si trebuie să ne exprimăm bucuria, văzând că țărănimைa noastră în mare parte arată interes față de examene. Cu toate că brațele sătenilor de prezent sunt chiamate la munca anevioasă a câmpului, oamenii noștri n'au pregetat să cheltuiască ceva vreme și pentru a se deprinde cu scrisul și cetul.

Pe unde au avut povătuitori harnici dintre cărturari, oamenii au fost instruiți despre cele de lipsă, li s'au dat certificatele și adevărînta dela comună, că au cercetat atâtea clase și acum pot face examen pentru clasa a VI-a; alții au fost înștiințați că știu scrise și ceti, prin urmare încă pot face examen despre aceasta.

Odată date aceste certificate, oamenii au fost scriși toți într-o listă, care dela comună s'a trimes comisiei de examinare, iar oamenii au avut să se prezinte într-o zi numită în fața comisiei. In multe comune, — după cum aflăm, — s'a făcut tot ce s'a putut. Preotii și învățătorii au dat poporului îndrumările de lipsă, iar sătenii au ascultat de povețele date. Li se cuvine deci, la toți laudă și vrednicie!

Au fost însă și mulți slabii. Ni s'au plâns țărani de prin multe sate, că lor nu le-a spus nimenea mai deaproape ce să facă și cum să și-le scoată? Aici vina cade asupra preotilor și a învățătorilor, cari, să vedea, că nu-și cunosc chiemarea. Trist de stul, că tocmai la astfel de prilejuri nu satul povește în ajutorul poporului.

Dar ni s'au adus la cunoștință și astfel de cazuri, unde preotul sau învățătorul a făcut lista tuturor celor îndreptățiti a depune examenul, ba le-a spus și oamenilor

că în cutare zi are să meargă în fața comisi. Când colo țăranișul nostru nu s'a dus, fiindcă „l'a desmântat muierea“, altul s'a temut, că se sărăcește cu totul de va lipsi o zi dela lucru etc. Si apoi tot aceștia să miră de dările cele grele, pe cari nu le mai pot plăti. Pe când de fapt, tot ei sunt de vină la asta, fiindcă se trag înapoi dela alegerea deputațiilor, sau își dau votul pentru un deputat, care, odată ales, votează în dietă orice lege ar cere guvernul. Gândiți numai bine asupra lucrului, frați săteni, și o să vedeți că aşa este! De aceea le zicem să le fie rușine la aceia, cari nu s'au interesat pentru a-si câștigă acum dreptul de vot, sau, deși preotul ori învățătorul i-a pus pe listă, ei tot nu s'au dus să facă examenul! Cu nepăsarea acestora ne vom mai ocupă în curând, după ce cunoaștem rezultatul examenelor peste tot locul. Atât conducătorii cât și țărani nepăsători trebuiește înfierați după merit!

Doar noi Români trebuie cu atât mai mult să ne interesăm de drepturile noastre, fiindcă zilnic vedem, cum alții vreau să ni le răpească și pe cele puține, ce biată le avem sau le căpătăm. Asta nu trebuie să o mai dovedim cu multe date. Vom aminti numai unele abuzuri, ce le-au făcut unii săteni cu orice preț să împiedeze pe oamenii noștri dela facerea examenului. Acești săteni s'au purtat atât de necuvios, au arătat atât de puțin simț de dreptate, încât ne lipsesc și cuvintele pentru a înfieră după vrednicie urîtele lor fapte.

In cele următoare dăm unele știri, din care se va vedea cât de departe au mers unii săteni cu abuzurile lor față de popor; se va vedea apoi și aceea, cât de mulțumiți au rămas oamenii acolo, unde comisia s'au purtat cinstit. Nu putem trece însă cu vedere la da știri și asupra nepăsării conducătorilor față de popor, pe care nu l'au înștiințat ce să facă, cum și aceia, dacă oamenii au fost înștiințați despre toate, dar nu și-au împlinit ei datorința. O foaie e chiemată a țineă cumpăna drept, fără părtineli față de nimenea.

La Ighiș

doi Români cari au dovedit o scrisoare limpede românească n'au fost învredniciți de dreptul de vot, ci l'au căpătat un jidanc care a scrijelit ca vai de ele câteva slove ungurești. Unul dintre cei doi Români, anume Teodor Marcu, de 70 de ani, a scris așa:

Cu paloșul.

116

Poveste vitejască din vremea descălecaturui Moldovei
de
Radu Rosetti.

(Urmare).

Toma Alimos se cătină și de nu s'ar apuca cu mâna de șea, ar fi căzut jos, dar slăbiciunea lui ținu numai o clipă. Oamenii care îl urmau scosese paloșul din teacă și se răpezise la dânsul ca să-l susție, dar nu putură să-l ajungă, căci el dăduse pinteni calului și, luându-se după Manea, în curând îl ajunse. Ucigașul voia să se deie în lături dar urieșul care-i urmărește misările, izbuti să puie mâna stângă pe el. Apoi ridicându-l cu dreapta de brâu, îl întoarse odată de-asupra capului și îl asăvărili împotriva unui zid, cu atâtă putere încât țeasta capului îi fu sfărămată și bucați din crierii lui rămaseră lipite pe zid.

„In vremile cele dîntâi ale crescenătății când paganii prigoiau cumplitu pe cei ce credeau în domnul nostru Isus Christos într-un Orasie din Azia mică...“ Când notarul și pretorele n'au primit-o de bună, moșneagul a plecat cărănit, murmurând: „aşa să v'ajute Dumnezeu, și aşa să ajungeți voi de râsul nost, cum m'ați făcut de râs pe mine“. — Din 500 de înși, numai 40 au reușit să aibă drept de vot.

La Ilia-murășană.

Unii pretori, ca cel dela Ilia, s'au folosit și de apucături neieritate ca acestea: le cetea oamenilor repede căte-o propozitie (zicere) lungă ca să o scrie; oamenii însă n'o puteau nici prințe, nici chiar cărturarii n'ar fi putut-o ținea în minte, necum să o puie pe hârtie! Sau dedea oamenilor să cetească vre-o foaie, unde se tipăreă cu tiparul cel mai mic, care-ți fugă de sub ochi! Sarlatania cea mai mare e apoi, că în comisia de examinare erau numai unguri și nici un Român. Domnul deputat Șt. Pop a fost rugat ca să vestească ministrului de interne nedreptățile ăstea și să fie rânduită altă comisie, în care să încapă și Români, cari pot mai bine, mai omenește judecă pe oamenii noștri dela Ilia.

La Cojocna

au mers lucrurile mai binișor. Examenul s'au ținut în 16 Maiu n. Aici examinatorii n'au fost orbiți de ură ca într'altele locuri, poate se datorește aceasta și faptului că în comisia examinatoare a fost și un învățător român T. Hurducariu.

De ce n'au dat examene sătenii din Mintiul român?

Primim această știre plină de durere, pe care ni-o trimite un vechi abonat din Mintiul-român. Din ea se poate vedea, că unii din conducătorii satelor nu-și fac datoria, cum ar trebui să o facă:

„Cu inima plină de durere aducem la cunoștința cetitorilor „Foi Poporului“, că comuna noastră Mintiul-român e o comună împedite românească, cu aproape peste 300 de fumuri (numere de case). Mai toți oamenii din sat știu carte, și cel puțin 100 de înși ar fi putut pune examenul pentru a avea drept la alegere de deputat. Însă din cauza conducătorilor comunali, publicaționă care a venit cu 8 zile mai înainte în limba maghiară la primărie, nu ni-a fost tălmăcită pe românește. N'a tălmăcit-o nici primarul, căci el nu știa ungurește, nici

Voevodul în urma acestei opinteli, căzu jos de pe cal, fără cunoștință.

Fu luat în brațe de cele două slugi și dus în casa lui Ploscan care era în apropiere și cei mai buni vraci ai Bârladului fură chemați în grabă. Printre dânsii era un Venețian, așezat de mai mulți ani în Bârlad, meșter mare în meseria lui. El scoase junghierul rămas înfipt în Voevod și cu toții cercetă rana. Era lungă și se afla tocmai sub cingătoare. Vracii erau de părere că mațele nu sunt atinse și că rănitul va scăpa cu zile. Rana fu spălată și cusută și vraciul venețian rămase lângă patul Voevodului care, spre mijlocul nopții, își reveni în fire, ceru să i se deie de băut, iar după ce desărtă cu lăcomie paharul ce i se aduse, dormi adânc. Nu avea fierbințelă de loc și Venețianul spuse lui Ploscan că răspunde de viață Voevodului.

Din târg venise știri îngrijitoare. Înădătă cum se aflase că Voevodul este rănit de moarte, mai multe cete de oameni, alcătuite din meseriași, calfe și mulți venetici

cei doi dascăli, nici preotul, așa că publicaționă a fost pusă deoparte, fără să se dea îndrumări oamenilor cum să se înscrive pe listă, decât într-o Dumineacă preotul a spus în chipul acesta: că ceice știu celi și scrie să meargă pe ziua de 16 Maiu la examen. Vre-o 50 de oameni au plecat pentru aceiazi la examen, însă pentruțu au fost înștiințați pe listă la prim-pretor *au fost respinși*. Așa s'au întors acasă oamenii noștri, plini de rușine în fața altor comune“.

Din Budacul de Jos.

Au plecat în 22 Maiu la Bistrița 16 înși ca să capete dreptul de vot. Unul din trei aceștia ne scrie că „toți 16 am căpătat dreptul de vot, și mulțumiți d-lui învățător că ne-a instruit“.

Din Indol.

In 21 Maiu au plecat la Turda să depună examenul 35 de înși, dintre cari 30 au răsuțit să-și ia dreptul de vot. Oamenii au rămas deplin mulțumiți și ne scriu, între altele: „s'a purtat foarte frumos dl prim-pretor cu oamenii, îl lăudăm cu toții“.

In comitatul Sibiului

examenele sătenilor noștri au decurs în buñă rânduială, cu puține excepții. Comisia din Sibiu s'a purtat cuviincios, tot asemenea și la Cisnădie. Nu și-au făcut însă datorința toți notarii, îndeosebi prin unele comune cu populație amestecată. Așa de pildă în Șura-mare, cinstiul notar sas n'a anunțat la vreme pe Români despre tinerea examenelor. Asta a îndemnat pe oameni să însarcineze pe cei doi învățători din loc, și încă doi țărani, ca ei să vină la pretură în Sibiu, unde să facă arătare, ceeace să și întâmplă în 25 Maiu. Pretorul o cîrnăiă încoace și încolo, dar la urmă totuși a trebuit să primească lista celor înștiințați la examen.

Tinuta unor căpetenii săsești nu o putem înțelege altcum, — mai cu seamă în cercul Nocrihului, de care să ține și Șura mare, — decât că li-e teamă de Români. Acest cerc e considerat ca săesc, dar în scurt timp se pot schimba stările cu totul, numai oamenii noștri să-și caute drepturile cu toții.

Rugăm pe cetitori, ca să ne scrie de peste tot locul, cum au decurs examenele. Să ni se scrie atât lucrurile bune, cât și cele rele, dar cât se poate de scurt și cu-prinzător.

străini: Greci, Bulgari și Ruși, duși de oameni de ai Târziului și de ai lui Coțofană, pusese stăpânire pe oraș și închise porțile.

Ploscan strânsese în casă, pe lângă slugile și calfele lui, care se ridicau la aproape cincizeci, vr'o două sute de neguștori și de meseriași voinici, pe credință că rora putea să se bizuie. Toți fură înarmați și stătură gata să răspingă orice năvălire din partea potrivnicilor. Despre dimineață se răspândi vestia, care pe urmă să dovede că nu este adeverată, că oastea strânsă împrejurul orașului se dăduse în partea Târziului și se pregătea de plecare spre a atinge calea Codrenilor. Atunci Ploscan făgădui o mulțamire mare acelaia care ar izbuti să se strecoare peste ziduri și, luând un cal dela un grajd și așa afară din oraș, să meargă să ducă lui Bogdan vestea despre cele întâmpinate.

Se și găsi o calfă de fierar care se îndatoră să ajungă la Suciava într-o zi și o noapte dacă i se dădeau bani destui spre

Congresul Uniunii femeilor române din Tran- silvania și Ungaria.

In țara noastră sunt mai multe reuniuni de femei, atât la orașe cât și prin satele noastre mai de seamă. Anul trecut a ceste reuniuni au ținut o adunare la Brașov, unde au hotărît să înființeze laolaltă „Uniunea femeilor române din Ungaria“, adică o asociere a tuturor reuniunilor de femei române.

Scopul acestei Uniuni ar fi să lucreze la ridicarea în cultură a femeilor române, fie la oraș, fie pe sate. Tot astăvara s'a format și un plan de muncă pentru Uniune; s'a compus statutele Uniunii și s'a trimis guvernului spre întărire, de unde acum câteva luni au fost trimise înapoi întărite gata. Astfel Uniunea se poate pune acum pe muncă.

In fața acestor împrejurări comitetul Uniunii, pe baza statutelor a conchiesat congresul reuniunilor de femei române asociate, ce se va ține în orașul Sibiu, în zilele de 26 și 27 Maiu st. v. (8 și 9 Iunie st. n.) la sărbătorile Rusaliilor.

Pentru buna reușită a acestui congres, Reuniunea femeilor române din Sibiu a luate toate măsurile de lipsă. In cele următoare dăm programul stabilit pentru congres. Si anume:

I. In 7 Iunie st. n. a. c. întimpinarea la gară a comitetului Uniunii prin comitetul Reuniunii femeilor române din Sibiu.

II. In 8 Iunie st. n. a. c.: a) participare la serviciul divin; b) după serviciul divin ședința primă a congresului în sala festivă a Asociațiunii; c) la ora 1 masă comună în restaurantul dela hotel Boulevard; d) după amiazi vizitarea expoziției, ce se va aranja la Școala industrială a Reuniunii femeilor române din Sibiu; e) seara concert.

III. In 9 Iunie st. n. a. c.: a) înainte de amiazi ședința a doaua a congresului tot în sala festivă a Asociațiunii, la ora 10; b) la ora 1 masă în restaurantul Boulevard, oferită comitetului Uniunii și reprezentanților reuniunilor surori; c) după amiazi vizitarea muzeului Asociațiunii; d) seara reprezentanții teatrală.

IV. In 10 Iunie st. n. a. c. excursiuni la Săliște, Rășinari și Călimănești.

Ducerea în îndeplinire a acestui program este încredințată unor comisiuni spe-

ciale: a) o comisiune pentru încartirarea participanților la congres; b) o comisiune pentru aranjarea concertului și a reprezentanții teatrale; c) o comisiune pentru aranjarea mesii comune; și în fine d) o comisiune pentru aranjarea excursiunilor. Programul concertului și al reprezentanții teatrale se va publica separat. Toate scrierile care se referă la încartirare, pentru bilete la concert și teatru, la masa comună și la excursiuni să se adreseze d-lui Dr. Ilie Beu în Sibiu, Piața mare Nr. 22, cel mai târziu până în 5 Iunie st. n.

Maria Cosma.

| Dr. Beu.

De-ale Reuniunei agricole sibiene.

Intrunire agricolă în Ludoșul mare.

Duminică, în 10 Maiu n. 1914, Reuniunea noastră agricolă sibiiană, a ținut în marea comună românească Ludoșul-mare, cu adevărat mare, o intrunire agricolă din cele mai reușite. Reprezentanților Reuniunii, d-lor Romul Simu, președinte al intrunirii, Nicolae Iosif, membru în comitet și Victor Tordășianu, secretarul Reuniunii, soșii în mijlocul nostru din acest prilej, li s'a făcut o bună primire. După vecernia, ținută la 1 și jum. după amiazi, în ființă de față a credincioșilor noștri din Ludoș și a multor fruntași din Apoldul de jos, întrunirea a deschis-o, prin o cuvântare potrivită, d-l Simu, care ni-a vorbit la înțelesul tuturor, despre îndeletnicirea cu stupăritul. Spusele sale, cuminti și folositoare, d-l Simu le-a însoțit de demonstrații (arătări) practice, dat fiind, că Reuniunea a dăruit pentru ludoșenii o coșniță mobilă, sistem Dzirzon și uneltele de stupărit cele mai neapărate. După ce ni s'a vorbit despre foloasele, ce le aduc stupii, despre felul de urmat la îngrijirea stupinei, la roit și alte, coșnița și uneltele au fost date spre folosire economului Ilie Troancă Nr. 120 din Ludoș, cu îndatorirea de a da, la timpul său, din prăsirea stupului un roiu altui ludoșan, doritor de a se îndeletnici cu stupăritul. După d-l Simu ni-a vorbit d-l N. Iosif, tractând despre noua cultură a viilor. Dat fiind, că ludoșenii cultivă în mare viile, învățăturile folositoare ale d-lui Iosif, au fost ascultate cu multă băgare de seamă. La sfârșit n'e-a vorbit secretarul Tordășianu, arătând puțina înaintare ce noi,

ludoșenii, o facem din pricina, că, în afara de sf. biserică și de școală, nu avem nici un fel de așezământ, nici un fel de întărire, cu tinta de a lucra pentru închegarea noastră și de a afla căile și mijloacele de înaintare. Ni-a vorbit cum alte popoare mai luminate ca noi, au învățării de copii, de juni, de june, de femei și de bărbați în floarea vârstei, și cum aceste învățări încrănează din răsputeri pentru luminarea mintii și a inimii, pentru dezvoltarea gustului pentru frumos, a poi pentru adunarea forțelor și pentru îndrăgirea și păstrarea bunurilor naționale și cum cu toții în frătească dragoste încrănează pentru binele și înținărea tuturor. Pentru a face și noi începutul spre înaintare, d-l Tordășianu, apelează la cei doi tineri preoți, la corpul învățătoresc, la notarii și la ceialalți fruntași ai noștri, apoi la preotesele, dăscăliile și la celelalte înainte stătătoare ale noastre, ca, rupând-o cu trecutul, să caute săda altă față poporației ce mereu sporește, și vieții românești din Ludoș. In treacăt a lămintit, că deși este o bancă pe acții în Ludoș, s'ar putea alcătuia și o însoțire Raiffeisen, apoi o învățătură agricolă și o reunire de femei, care să aibă, între altele, și chiemarea de a îndemna femeile ludoșene să nu-și lase casile, de altfel zidite din material solid, netințuite, nevăruite, lucru ce supără atât de mult ochiul și sufletul. La sfârșitul intrunirii, înscrindu-se și mulți membri la Reuniunea agricolă, s'a împărțit 100 de cărticele folositoare.

Invățăturile auzite dela iubiții noștri muncitori și luminători ai poporului, nădejde avem, vor aduce roade simbolice.

„Secușanul“.

Aviz.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restante, ne-ar încurca și îngreună administrația din cale afară de mult.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe față sub care primesc foia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

a schimbă caii îndată ce ar obosi. Ploscan îi puse la îndemână toate mijloacele trebuitoare și am văzut că fierarul îndrăzneț se ținuse de cuvânt. In grada lui însă nu se gândi să s'abată pe la tabără, unde ar fi văzut că lucrările stăteau cu totul altfel de cât se auzise.

Oștenii strânsi în tabără văzuse cu uimire că porțile se închid și că nime nu este îngăduit să intre în oraș. De dimineață se răspândi vestea că orășenii s'a răscusat și au ucis pe Toma Alimoș. Căpitani și hotnogii se adunară îndată și hotărîră să trimită trei dintr-înșii în oraș spre a vedea ce se petrece și dacă întrădevăr Voevodul căzuse.

Cei trei trimiși fură trei kheji, tustrei prieteni credincioși ai lui Toma Alimoș și oameni cu mintea întreagă.

Se încuviință intrarea lor în oraș, dar păzitorii nevoind să-i lese să meargă la gazda lui Toma Alimoș și stăruind spre a-i duce la Tărziul, cei trei trimiși ai oștirii se hotărîră să se întoarcă înapoi. In această

vreme se prinse mai mulți oameni care, prin ademeniri și daruri, se ncercau să câștige pe oștenii de rând; ei fură puși în fiare.

Toți căpitani și hotnogii adunându-se din nou, hotărîră să deie năvală porților și să intre cu putere în târg. Un căpitan fă trimis la poarta cea mare și strigă păzitorilor că dacă până de amiază nu vor lăsa slobodă intrarea, oastea va da năvală în târg.

Tărziul văzând că încercările lui pe lângă oșteni nu se prind și aflând că Toma Alimoș trăiește și este pe cale de însănătoșare, se hotărî să depărteze cea de pe urmă piedecă din calea lui. Strângând la o mie de oameni împrejurul lui, încercă să pătrundă cu de-a sila în casa lui Ploscan. Dar cei închiși în ograda solțuzului o apără cu atâta îndărjire încât voinicii Tărziului, după trei năvăliri zadarnice, o luară la sănătoasa. In această vreme negustorii fruntași, care la auzul faptei din ajun se închise în casele lor, începură să merge

pe din dos, dela unul la altul și a se sfătuie între ei. Din aceste sfătuiri ieșă hotărîrea ca să se înarmeze și să fie în ajutorul lui Ploscan. Când oamenii Tărziului o luară la fugă, dădură peste mai bine de o mie de negustori cu arme, cu calfele lor, care îndată cum ii zăriră căzură asupra lor cu paloșe și cu baltage. Acea strânsură se risipă în curând în toate părțile, iar negustorii, parte alergară la solțuz iar parte merseră de deschiseră porțile. Tărziul se făcuse nevăzut. Numai a doua zi se auzi că șezuse până în seara ascuns în pivniță unui negustor și că în vremea nopții izbutise să se strecoare afară din oraș, îndrepându-se spre Dunăre. Coțofană fusese prinț când se pregătea să fugă și pus la opreală.

Toma Alimoș se trezise din somn după amiază și, simțindu-se bine de tot, stăruie să se scoale din pat cu toată împotrivirea vraciului. Tot ce se putu dobândi dela dânsul fă nu mai făgăduință că va rămanea în casă. Fă pus în cunoștința celor întâm-

Ce se mai petrece în delegațiuni.

In delegațiunea austriacă.

Spre bucuria noastră, în ședințele delegațiunii austriece au răsunat noi glasuri împotriva politicii de maghiarizare. Deputatul sloven Dr. Korosec a învinuit guvernul Austro-Ungariei și ministerul de externe, că fac politică de maghiarizare, deși s'a văzut în trecut, că de căteori s-au început încercări de maghiarizare, de atâtaeori în sinul monarhiei s'au produs turburări îngrijitoare.

Deputatul socialist Ellenbogen a spus verde, că nu-i drept ce zice ministrul de externe că anume: „trăim cu toată lumea în legături de prietenie“. Dimpotrivă, în toată peninsula balcanică se simte o dușmanie contra Austro-Ungariei. În Serbia e privită Austro-Ungaria cu ură de moarte. Grecii încă nu-i poartă dragoste, Români pe aceeași urmă. Politicianii Austro-Ungariei nu știu cum să se poarte cu naționalitățile, mai cu seamă în Ungaria naționalităților și se răpesc orice drepturi, de cari au trebuință îndeosebi Români. Nu e deci de mirare, dacă la un moment dat, opinia publică (părerea tuturor) din România, unde simțământul național este aşa de puternic, s'ar răsvrăti împotriva Austro-Ungariei.

In delegațiunea ungărească.

S'a atins iarăș chestia fortificării (întăriri) Ardealului din spre partea României. Chiar și Tisa e pentru întărirea graniței cu fortărețe, dar cauță să dea cât mai multă însemnatate lucrului, pentru că „să nu se sperie prea tare Valahii de aici și cei din România.“

In zilele trecute a vorbit și deputatul din tabăra guvernului Isekutz, ruțean ungurit. A spus lucruri atât de lipsite de adevăr cu privire la popoarele Ungariei, încât ne-au uimit.

Pentruca monarhia austro-ungară să fie puternică, a găsit cinstițul domn Isekutz, că trebuie să fie întăriți Unguri. Numai prin Unguri Monarhia poate însemna ceva în Tripla-alianță (Germania, Italia și Austro-Ungaria), căci celelalte popoare tind la desfacerea de Austria (așa Sârbii, Români, Polonii, Rutenii și alții). Nu s'a gândit d-l Isekutz, că cu atât mai mult vor fi de aceste popoare nemulțamite în afară,

plate și toți căpitani și hotnogii veniră să-l vadă și să se bucure cu dânsul de minunata lui scăpare. Seara se culcă foarte obosit și vraciul stăruș mult pe lângă dânsul pentruca în zilele următoare să nu părăsească patul.

Sfatul care se adunase în acea seară hotărî ca Coțofană să steie închis câtă vreme se va socotii că este de cuviință. Veneticii care luară parte la răscoală fură snoști în bătăi și goniți afară din oraș, dar meseriașii și negustorii amestecați în răscoală scăpară cu pedepse ușoare.

Toma Alimoș deși se simțise bine și voios, rămase în pat a doua zi până după amiază, însă când află că se aud trâmbițile Codrenilor și se văd steagurile lor, nu mai cu putință lui Ploscan și vraciului să-l tie măcar în casă. Încălcă și ieșî înaintea lui Gheorghe și a lui Bibire, căci Bâncilă fusese silit de boală să rămâie acasă. Codrenii cu Lăpușnenii la un loc, alcătuiau o oaste de șase mii de călăreți și de două mii de arcași peșteri.

cu cât monarhia îi giugulește și încarcă cu toate bunătățile statului numai pe Unguri! Așa nu se întărește monarhia și nu capătă însemnatate între celelalte două aliate ale ei: Italia și Germania, cari, după spusele lui Isekutz, vreau să se despartă de monarhia slăbită. Ci numai dacă întărește pe toate popoarele monarhiei! Când Italia și Germania au făcut alianță cu Austro-Ungaria, nu s'au gândit numai la ungurii acesteia, ci la brațele tuturor popoarelor ei.

Revoluția din Albania.

Lupte sângeroase. — Încercarea de destronare a domnitorului.

Cea mai nouă țărișoară a bătrânei Europe, Albania, s'a născut în vremuri grele, în bubuit de tunuri și în fum de pucioasă.. Ultimul războiu balcanic i-a dat ființă. Si să-i fi văzut cum se înbulziau nașii la botuzul acestei țărișoare, iar ramolita Rusie stăla o parte, uitându-se la frământările Austro-Ungariei și Italiei, cari voiau să iee sub aripile lor această țărișoară. După multe schimburi de păreri i-au adus un craiu din Tara Nemțască, pe principale de Wied, nepotul reginei României, i-au dat sceptrul în mâna și l'au pus să o stăpânească fără să le pese, că în umbră pândește nemulțamirea unui popor neobicinuit cu rânduială și că în sinul poporului acesta sunt mulți oameni, cari rămnesc la locul tinăru lui principale. Si așa a și fost. Între poporul albanez dintre cei mai rămnitori la tronul Albaniei a fost ministrul de războiu Esad Paşa (după naștere Turc), un conducător al poporului, un fel de tribun, care se bucură de cea mai mare popularitate între mulțime. A văzut înciriparea Albaniei și dela început nutrește planuri de domnie, dar văzând hotărîrea Puterilor a tăcut, hotărît fiind că în taină să ațâțe mulțimea. Apoi când va sună ceasul să asmuțe poporul asupra domnitorului, să-l detroneze, iar el să se încoroneze cu mărire ca domnitor pește tot neamul albanez. Si dela înciriparea Albaniei până acum Esad Paşa a pândit în umbră, să arătat cel mai bun prieten al domnitorului, spre a-i putea află toate tainele, toate ascunzăturile, iar acum, crezând că a sosit timpul potrivit, a alarmat poporul și a pornit sângeroasa răscoală. Dar pe semne că nu și-a făcut bine planurile, deo-

rece răscoală a fost înăbușită în sânge, iar Esad Paşa prins și arestat. Mai jos lăsăm să urmeze felul cum s'a întâmplat această sângeroasă revoluție:

Ațâțarea lui Esad Paşa.

Nici nu se isprăvise bine războiul balcanic și bandele de Epiroți (un fel de Greci) atacau mereu pe albanezi dându-se dese ciocniri sângeroase. Prințipele de Wied, domnitorul Albaniei, a trimis armată împotriva acestor bande, dar totuși fără să facă mare isprăvă. Greșeala vine de-acolo, că trupele, ce se trimeteau contra bandelor, toate erau sub supraveghierea lui Esad Paşa, care se declarase ca cel mai bun sfetnic al domnitorului. În taină, însă, el nu numai că nu trimetea trupele în contra Epiroților, ci le îndreptă chiar în contra domnitorului, iar bandelor răsculante le destăinuia toate secretele prințului. Cu asta credeă că își va câștiga mulțimea pe partea lui și astfel va putea să mai ușor lovitura de stat. Primul-ministru Albaniei, Turkhan Paşa, a văzut în Esad Paşa un răzvrătitor și de teama unor zile grele a vrut de mai multe ori să se mulțumească din postul său.

Izbucnirea revoluției.

Lipsind primul-ministru Turkhan Paşa din Durazzo (capitala Albaniei) Esad Paşa a crezut că e momentul cel mai potrivit să dea lovitura planuită de el. Astfel a cerut o audiență (vizită) la principale de Wied. În timpul cât a stat de vorbă cu principale, Esad Paşa s'a arătat foarte tulburat. După plecarea lui Esad Paşa dela palat, numai decât a izbucnit revoluția. Vr'o miile de țărani revoluționari au deschis focul, pușcând asupra palatului, unde era principale. Tunurile austro-ungare, cari erau la palat pentru siguranța principelui, deasemenea și-au îndreptat gurile lor de foc contra răsculătilor. Din această ciocnire s'au ales mulți morți și răniți. După asta numai decât soldații austro-ungari și italieni din garda principelui au pus mâna pe Esad Paşa și l'au prins. În timpul arestării lui Esad s'a dat lupte sângeroase pe străzi, rămânând mulți morți și răniți. Esad Paşa a fost prins și dus pe vaporul austro-ungar „Szigetvar“, împreună cu soția sa. Unele gazete scriu că înainte de a fi fost arestat Esad Paşa ar fi atacat pe domnitor cu revolverul.

Cu un cias mai târziu sosi un trimes a lui Bogdan care aduse veste despre retragerea Românilor pe Moldova și pe Bistrița și cerea ca Bârlădenii și Codrenii să grăbească plecarea lor spre a se împreună cu Domnul în Bacău. Plecarea fu hotărâtă pentru a doua zi. Cu toate stăruințele puse pe lângă el, Toma Alimoș nu voia nici într'un chip să rămâie în Bârlad și să lese ca Bogdan să povătuiască oastea în locul lui. În zadar îi spuse vraciul că va plăti îndrăzneala lui cu viață.

— Ciasul de față este hotăritor pentru neamul nostru, răspunse liniștit Voevodul, trebuie să fiu la locul meu.

Plecarea se făcu chiar în acea noapte. Bârlădenii apucăra pe Tutova, urmând-o până în fundul său, iar deacolo pe la Plopșana, străbătură dealurile dintre Bârlad și Siret și ajunseră pe la toacă în Săcuieni. Toma Alimoș fu vecinic călare și în fruntea oastei, dar toți băgase de seamă cum îngălbenea din cias în cias.

Gheorghita și cu Bibire urmase calea

Bârladului până la gura Zeletinului și urmase apoi valea acestui pârău până la Colonești. De aice străbătură cu anevoie dealurile înalte și văile adânci care-i despărțeau de Siret. Mersul lor era îngreuiat prin mulțimea cioboacelor luate de pedestrii pentru trecerea Siretelui. Am văzut cât de folositoare fusese această îngrijire.

Toma Alimoș avuse fericirea să vadă oastea ungurească pornind în risipă pe tăpșanul Săuceștilor, dar atunci durerile cumplite care-l chinuiau de două zile și despre care nu zisește nici un cuvânt nimăru, îl învinseră, puterile îl părăsiră și Voevodul Bârlădenilor căzu de pe cal fără cunoștință.

Oștenii lui îl ridicară și-l duseră pe brațe în casa preotului din Săucești. Din întâmplare steagul cel mare al Curții Crăești, cucerit de Bârlădeni, fusese adus acolo și întins pe patar Voevodul culcat pe dânsul.

(Va urma)

Răscoala mulțimii.

După arestarea lui Esad Paşa peste 3,000 de revoluționari au pornit către Durazo, prădând și devastând tot ce le ieșau în cale. Din ciocnirea ce au avut-o acești răsculați cu armata domnitorului au rămas mulți morți, iar alții grav răniți. Esad Paşa a trecut în ochii mulțimii ca cel mai popular erou al lor.

Cerere de ajutorare.

Prințipele de Wied văzând pericolul cel mare, de care e amenințat, a cerut Austro-Ungariei și Italiei să-i trimită trupe de soldați, cari să țină liniște și să-i apere viața, care e în orice moment în primejdie. Astfel a căpătat din partea acestor țări trupe de soldați și vre-o câteva vapoaare de războiu. Sosirea vaselor de războiu italiene, la cari s-au adăugat și câteva austriace, au liniștit întrucâtva populația din Durazo. În cercurile diplomatice sunt temeri, că viața prințipelui și a familiei domnitoare sunt în primejdie.

Știri din Durazo.

Esad Paşa a protestat împotriva arestării sale și a cerut consulilor străini să-i dea ajutor. Aceștia însă au respins cererea lui Esad Paşa sub motiv, că el este organizatorul revoluției. În întreg orașul e răscoală mare. Trupele austro-ungare date în ajutorul Domnitorului au atacat o ceată foarte mare de țărani răsculați, rămânând o mulțime de morți. Toate drumurile, cari duc la Durazo au fost ocupate de tunuri. Grație intervenției (intrepunerii) armatei, revoluția a fost înăbușită în sânge, iar capii răsculaților arestați. Esad Paşa, care e ținut arestat pe vaporul austro-ungar „Szigetvar“, va fi dat în judecată și exilat (scos din țară) din Albania pentru crima de înaltă trădare. Așa se crede de prezent.

Ajutorul Austriei dat Albaniei îl socoște ca o momeală, cu scop ca mai târziu Austria să pună mâna și pe țărișoara astă cum a pus și pe Bosnia și Herzegovina.

Măsurile luate de guvern, precum și ajutoarele primite, se crede, că vor fi în stare să stabilească pacea între popor. Bata țărișoară, de abia s'a hăscut și acum iată că dă atâta de lucru Puterilor, încât foată Europa numai despre Albania vorbește.

Chipul din foaia de azi ne arată momentul, când ministrul de războiu al Albaniei, Esad Paşa, dimpreună cu soția lui, e escortat și pus sub pază pe vaporul de războiu „Szigetvar“ al marinei austro-ungare. La stânga vedem o parte a marelui vapor, iar la dreapta e lîntrea cu care Esad Paşa a fost dus până la vapor. Deasupra se vede ca din depărtare, o parte a orașului Durazo, cu reședința prințipelui de Wied.

Știri diferite.

Tricolorul românesc pe vârful Catedralei din Blaj. În zorile zilei de 10 Mai, ziua măreță, sărbătoare a Românilor din Regatul român, flutură pe vârful catedralei din Blaj un steag roșu-galben-vânăt. O mare mulțime de oameni au alergat în piața cea mare a Blajului, de unde privea standardul românesc ca pe o minune. Jandarmeria, când a prins de veste despre aceasta, s'a trudit ca degrabă să coboare steagul, însă n'a putut răzbî de prea mare mulțime de oameni, și a trebuit să

chieme o trupă de husari, cari să împrăștie mulțimea. Trupa de husari, dând năvală oarbă, a rănit mai multe persoane, între cari și studenții dela liceul (gimnaziul) din Blaj. Intr'un așa hal a fost coborât standardul românesc de pe vârful catedralei!

Episcopul Hosu dela Gherla a vorbit în camera magnaților. I-a răspuns contelui Karoly, care într'un discurs nu s'a putut stăpâni de a nu aruncă în spinarea Românilor multe păcate și învinuiri. Episcopul Hosu laudă unele încercări ale guvernului de a înbunătăți soarta naționalităților. Nici un Român nu este împotriva statului, — a zis Preașfintia Sa, — dar luptă cu drept cuvânt împotriva statului național maghiar. Este o greșală și o batjocoră, când se vorbește despre naționalități ca despre niște popoare străine, — nu suntem popoare strene în țara asta, dar nu suntem nici Unguri, ci ceeace ne-am născut.

Moartea lui Frant Koșut. Luni dimineața a încetat din viață Frant Koșut, fiul lui Ludovic Koșut, care a fost capul revoluției ungurești din 1848. Frant Koșut fiul (născut în 1841) n'a luat parte la viața politică a țării decât de pela 1894, când a fost ales cap al partidului unguresc independent (de sine stătător) sau koșutist. Pe timpul coaliției a fost ministru. A făcut aceeași politică ungurească pe care o face Aponi, dușmanul cel mare al școlii românești.

Tarul Rușilor la București. O mare foaie franceză din Paris aduce știrea că parochea domnitoare a Rusiei va vizită în cursul lunei Iunie pe regele Carol în reședința sa din București. Călătoria țarului la București are deosebită însemnatate, căci nimic nu ne arată atât de lămurit cât de puternică e România și de ce vază se bucură ea, ca tocmai cinstea ce i-o face țarul celor 130.000.000 (o sută treizeci de milioane) de Ruși. Numai bucură ne putem de o veste ca aceasta!

In duma rusească (parlamentul Rusiei) s'a ținut o ședință foarte însemnată în ziua de 10 Mai. Ministrul de externe Sassanow a rostit un mare discurs, în care a pomenit deșpre felul legăturilor Rusiei cu statele europene. Sassonow a amintit de vizita de curând a principilor moștenitori ai României la Petersburg, de prima călduroasă ce li s'a făcut, dovedind sinceră prietenie a Rusiei față de România. Apoi vorbește despre întâlnirea Tarului cu regele Carol în România, care întâlnire va încuraja Rusia și România să intre în legături strânsse, după cum și în trecut au fost unite prin legături glorioase, precum și prin interesul de tot felul.

Din România nouă. Pentru a vedea cum merg lucrurile în cadrilaterul României, dăm mai jos unele știri asupra sărbării zilei de 10 Maiu în Turtucaia: S'a aranjat totul cu o deosebită solemnitate. La orele 10 s'a dat 11 salve de tun, apoi a urmat serviciul divin, la care au luat parte toate autoritățile militare și civile. Tot în această zi s'a făcut și decorarea drapelului regimentului 36 „Vasile Lupu“ cu decorația „Avântul Țării“, dăruită de Maiestatea Sa Regele Carol. Cu această ocazie colonelul Rujinschi a ținut o înflăcărătoră vorbire, îndemnând pe soldați să-și facă datoria către patrie. A vorbit apoi subprefectul (vicișpanul) Radovici și preotul Damaschin Petrescu. Defilarea (parada) tru-

pelor și a școalelor a fost făcută înaintea colonelului Rujinschi și a autorităților civile din loc. După amiază s'a dat o sărbătoare școlară, unde s'au cântat cântece naționale, iar seara a fost concert cu torțe de către reg. 36. — Viețea românească se introduce în toată forma în Cadrilater!

Inecurile din România.

Am anunțat în numărul trecut stricăciunile mari ce le-au făcut revărsarea apelor pela noi în urma ploilor din zilele trecute. Acum primim știri din România, că nici pe-acolo nu au fost mai norocoși oamenii. Și pe câmpii bogate cu holdele de aur ale României s'a revărsat urgia lui Dumnezeu. În Moldova, prin părțile Bacăului și ale Putnei, râurile ieșind din alvia lor, au nămolit o întindere mare de holde și sărmănaturi, ba în multe părți apele au înecat și satele, ducând în furia lor case, vite și altel ucruri. Ulițele au devenit adevarate lacuri, iar casile mai joase au fost duse toate de puvoiul apelor. Semne destul de îngrijitoare! Ne ceară Dumnezeu pentru păcatele noastre.....

Copiii.

Pe verdele grădinii,
In ploaia de săgeți,
Se joacă de-a soldații
O ceată de băieți.

Un prichindel cât puminul,
Desculț, fără suman,
Se șimbă 'n gura mare
Să fie căpitan.

Alegerea-i făcută.
Se pune oastea 'n rând.
Pornesc apoi cu toții,
Din gură trîmbitând.

In frunte căpitanul
Sumet, cu ochii 'n nori,
Din când în când aruncă
Privirea spre — feciori.

Un nătăflete însă
Rămâne înapoi.
Zădănic căpitanul
Se 'ncruntă: unu, doi...

L'o fi rănit opinca
S'au nu-i mai e de joc...
Destul, că oastea merge,
El s'a oprit în loc.

Ii strigă căpitanul,
Mai domolindu-și pașii:
— „Măi George! Cu cătane
Ca tin' ne bat și Sașii!“

Petrea Dascălul.

Dragă-mi e...

Dragă-mi e pădurea vara
Si doina cântă săra...
In urma turmei de oi,
Pe cărarea din zăvoi....

Oile să behăiască
Frunza 'n codru să șoptească,
Glasul doinei să s'afunde
Pe sub frunze 'n line unde,

Și lovindu-se în cale
De stânci cântecul de jale,
Să se 'ntoarcă ostenit
Iar' de unde a pornit.

Petru O. Ortătanu

Jinămătqăs

alma

Revoluția în Albania.

Prinderea și escortarea ministrului de răsboiu Esad Paşa.

— Vezi pe pag. 5: Revoluția în Albania. —

Poezii populare.

Din Bierțan.

Trandafiri și viorele,
Toate dorurile-s grele.
Dar al mândruliții dor
Vine ca pasarea 'n sbor,
La inimă se aşază,
Face pe om de oftează.
Drept la inimă se pune,
Face om bătrân din jude.

De-ai fi mândro 'n sat cu mine,
A-ș trăi cu mult mai bine.
A-ș trăi mult mai ușor
N-ăs purtă atâta dor.
Când nu m'ăs simți chiar bine
A-ș veni mândro la tine.

Te-aș prinde, te-aș sărută,
Inima mi-aș stâmpără.
Dar tu ești mândro departe,
Două dealuri ne desparte.
Până vîn mândro la tine
Să arde inima 'n mine.

Mândruliță, buze moi,
Dragi ne-aveam noi amândoi.
Este-un deal mare 'ntre noi,
M'oi rugă lui Dumnezeu
Să facă pe gândul meu:
Să facă din deal un șes
Să te văd mândro mai des.
Să te văd când mi-e gândul
Să-mi astămpăr sufletul.
Mândruliță dintr'alt sat
Dulce ești la sărutat.

Dulce și fermecătoare
Cine te iubește moare.
Num' odat' te-am sărutat
Și tare m'ai fermecat.

M'ai fermecat cu dor mult
Pân' trăiesc să nu te uit.
Noaptea să nu odihnesc
Făr' la tine să gândesc.

Foaie verde flori de lavă
Poezii de pe Târnava.
Foaie verde iarba tare
Chiar de pe Târnava mare.
Din Bierțan, sat frumușel

Culese de: Ionel.

Lătirea boalelor în curtea țărănească.*)

I.

Poporul nostru veacuri deoarendul a trăit ca popor agricultor. Însă și astăzi, în lipsă de îndrumări corăspunzătoare, își trăiește viața sa economică aproape ca în trecut. Mai ales în ce privește sănătatea, țăranișul nostru nu a crăpat nici o clipă din zilele sale. În dogoreala soarelui, în toiu verii, des de dimineață până seara târziu își obosește brațele pentru pânea de toate zilele. Necazurile, poverile cele grele, nu i-au dat răgaz să-și mai dea seama și de alte trebuințe, mai ales de ale sănătății.

Iar mai de mult nici nu avea de unde să-și culeagă cunoștințele de lipsă pentru a vedea, că în legătură cu lucrarea pământului, sănătatea încă își cere ale sale. Astfel înțelegem ușor, că nici astăzi nu ne dăm seama de cele ce se petrec în jurul nostru cel mai apropiat, adecă în curtea țărănească din punct de vedere higienic (al sănătății). În cele următoare voi încerca deci să arăt unele din felurile cum să răspândesc boalele în curtea economică.

Fără îndoială că țăranișul nostru e doitor de înaintare și aceasta o dovedește și în curătenia portului și în alte lucruri. Dar să aruncăm o privire mai temeinică asupra curții unui țaran necăjit. Să primim lucrurile mai bătătoare la ochi. În cele mai multe locuri vom găsi, că troaca porcilor e aşezată în mijlocul curții, unde pot ajunge și alte animale.

In cele mai multe cazuri în acea troacă neacoperită mai rămân lături, cari prind tocmai bine câinelui lacom. Ne uităm cu bucurie, că a rămas ceva și pentru câne, dar în aceeaș vreme nici nu te gândim, că poate chiar înainte de a veni acasă, cânele a umblat toată noaptea și ziua în îngropătoarea vitelor. De aici a putut veni ostenit de roaderea oaselor murdare și pline de boale lipicioase.

Acuma nu numai, că pot îmbolnăvi porci sau mai cu seamă vitele cornute, — care venind din câmp, înainte de a intră la locul lor, își pleacă capul și în troaca porcilor, — dar pot îmbolnăvi chiar și copii sau și oamenii mari. Doar porcii mereu să învârtesc și prin tindă, unde găsesc sau vase sau bucate, cu cari vin în lătingere. Pe urmă leica noastră, fără a ști țeva despre obrăznicia porcului, sau și dacă știe își zice: „că zău, ce lucru mare, par că noi nu-l mâncăm pe el la Crăciun“? — punte bucate de gospodărie și gătește mai departe, fără nici o teamă, în vasele murdare.

Dar să urmărim și mai departe lucrurile în curtea țăranișului. Fieștecare țaran își ține de datorie ca să adune din ce în ce mai mult nutremânt de pământ, mai mult gunoi, căci dacă cu mare nizuință și-a adunat mult gunoi, se simte mai liniștit, mai îndestulit, căci își vede întrucâtva existența mai sigură, contribuind gunoiului foarte mult la recolta câmpului. De dimineață până seara se învârtește țăranișul nostru prin curte mai cu seamă în timp de ploaie — cu picioarele goale până la genunchi, adunân-

*) Publicăm cu placere acest articol, pe care l-am primit dela un student universitar, ce studiază medicina (să se facă doctor) la universitatea din Budapest. Totodată ne exprimăm bucuria săzând, că unii tineri de-a noștri se ocupă deaproape cu starea poporului și după ce s-au depărtat din mijlocul lui. Așa ar trebui să facă toți. Red. cfa „Foaia Pap.“

du-și de ici și de colea căte un mănușchiu de gunoi.

Din când în când însătoșindu-se pune furcoiul la o parte, intră în casă, își taie o bucată de pâne și bea odătă apă. Se înțelege, când a intrat în odaie nici prin gând nu i-a trecut, că ar fi bine să se ducă pâna la vale ori pâna la fântână spre a-și spăla mâinile și picioarele. El a murdărit și infectat toată pânea — și deoarece a intrat în casă cu picioarele murdare și încărcate de tină și gunoi, a dus cu sine o mulțime de viermuleți, cari între podinele caselor țărănești își găsesc un loc de desvoltare foarte prielnică. În timp nu prea lung, din viermuleții aceia să desfășoară muștele atât de scârboase, de nesuferite și atât de periculoase. Câte boale și căte nevoi pot transportă spurcatele astea de bidigăni, nici nu ne putem încipi! Să ne gândim noi, cât umblă, pe unde umblă în decursul zilei și să ținem cont și de aceea, că se reîntorc iară în odaie și îngărmădesc tot ce găsesc descoverit pe masă etc. Așa cred, că la lătirea boalelor lipicioase muștele sunt factorii cei mai mari, cari duc și aduc boale, ba ne pot infecta și pe noi cu boalele dobitoacelor. Cât e de mică și de nebăgată în seamă musca, atât e de periculosă și pentru oameni și pentru animale.

Dar nu numai prin transpunerea lui în odaie aduce pericol destul de mare gunoiul. Deși e foarte folositor și aşa zicând cel mai însemnat pentru recolta câmpului, în modul cum îl păstrează cei mai mulți țărani de ai noștri, gunoiul este un adevărat izvor de boale atât pentru oameni, cât și pentru animale. Anume: gunoiul numai atunci este „gras“ (după vorba țăranișului) dacă este „ud“, și de aceea dacă nu ploauă mai mult timp îl stropesc cu apă. Dar dacă ploauă timp mai îndelungat gunoiul nu poate suge odătă toată apa și astfel să adună multă apă în jurul lui. După ce au stat ploile țăranișul nostru în loc să-i facă o groapă mai adâncă în jurul gunoiului, ca să nu se lătească în toată curtea, mai bine îi dă drumul spre valea din sat, să că toate murdăriile aflătoare în gunoi ajung în apa aceea din care, în multe locuri, fierbe un sat întreg și din care se adapă sute de vite. De multeori și fântânile sunt infectate, căci nu aşa de rar putem vedea fântânile în vecinătatea gunoiului.

(Va urmă).

Cătră cetitori.

Numeri de probă din foaie se trimit la dorință oricui. E de ajuns și se scrie pe o carte postală numai adresa cum se cade a celuice dorește numeri de probă. Pe abonații cei vechi îi rugăm să stăruiască în cercul cunoșcuților lor, ca căt mai mulți să aboneze „Foaia Poporului“, care e cea mai veche și mai bună foaie poporala.

Fiecare abonat vechiu va face bine să câștige măcar un abonat nou, ca astfel înmulțindu-se abonații foii, să o putem face tot mai bună, spre ciuda acelora, cari vreau să ne înfrice cu procese și noua lege de presă. Banii se pot trimite și la olaltă cu un singur mandat (utalvány), numai adresele să fie toate bine scrise și descurret. Toți abonații cei noi primesc în cinste și căte un Călindar de părete, care e frumos tipărit în colori și cu mai multe chipuri.

Abonarea foii se poate face cu începutul la fiecare lună. Pe o jumătate de an costă 2 cor. 20 bani, iar pe un an 4 cor. 40 bani.

Știrile Săptămînii.

Sibiu, 27 Maiu n.

Comemorarea poetului Eminescu.

In Sibiu și Cernăuți.

S'au împlinit 25 de ani dela moartea marelui cântăreț în versuri, care a fost Mihail Eminescu. Societatea românească din multe părți a început să închine vre-o sărbătoare în amintirea lui.

Dumineca trecută s'a ținut în sala Muzeului Asociației din Sibiu o ședință închinată lui Eminescu din partea pedagogilor dela seminarul Andreian, cu un program bogat, fiind de față număros public. D-l V. Voicu a scos cu șicusință la iveau din poezia lui Eminescu acele simțăminte adânci, dureroase ori jâlnice, totdeauna românești, cari au străfulgerat sufletul marului poet. D-l Vulcuț și Zichil au răușit să tălmăcească bine căte-o poezie din Eminescu și Vlăhuță, corul seminarial a intonat căteva bucăți de muzică simțitoare, iar dna Veturia Ghibu și d-l Marțian Negreanu au încântat cu două armonii cu violina, secondeate (întovărășite) de pian.

In 11 Maiu a fost comemorată amintirea lui Eminescu în Cernăuți (la frații din Bucovina), din partea societății „Armonia“, în teatrul orașului Cernăuți, fiind de față și I. P. S. Sa mitropolitul dr. V. Repta cu președintele Bucovinei contele Meran și cu mareșul țării baron Hurmuzachi. — Serbarea s'a început cu un discurs ținut de d-l T. Stefanelli, membru al Academiei Române, despre Eminescu. Apoi corul „Armonia“ a intonat căteva cântări, și s'a reprezentat opera „Luceafărul“ de Gr. cav. de Pantazi.

In Bucovina își petrecuse Eminescu o bună parte din tinerețe. Iată că nu l'au uitat nici frații noștri Bucovineni.

„Domnul notar“ — va fi tradus în nemțește. Piesa de teatru a d-lui Goga, „Domnul notar“, care a răscolit atât de mult sufletele românești, și a cauzat atâtă sânge rău, îndeosebi Ungurilor, — fiind d-l Goga chiar tras în judecată, după cum a venit în nemțește și va fi jucată în Viena.

Societatea Franz Bard din Viena a cerut autorului ca să le îngăduie traducerea în nemțește și jucarea piesei, iar d-l Goga a încuviințat dorința societății. Poate la toamnă va fi jucat „Domnul notar“ în Viena, spre cel mai mare necaz al asupriorilor noștri. Noi vom avea un nou prilej de mândrie.

Dela „Societatea pentru fond de Teatrul român“. La 3 Maiu comitetul „Societății pentru fond de teatrul român“ s'a întrunit la Brașov, întrând o ședință. Cu temeiul să vorbit în această ședință despre înființarea unei trupe teatrale ambulante permanente (adecă o trupă de actori, jucători de teatru, cari oricând să poată juca piese de teatru și prin toate ținuturile noastre). Pentru a se putea ajunge la înființarea trupei, comitetul a încreștinat pe d-l Dr. Tiberiu Brediceanu ca la adunarea generală a „Societății pentru fond de teatrul român“ din anul acesta, să spună d-sa ce trebuie să se facă pentru a să avem trupa. In această ședință s'a vorbit și asupra imprejurărilor, că pentru a avea trupa va tre-

bui să se dea burse (ajutoare în bani) acelor tineri, cari ar vrea să-și încine viața carierei de actori. Dorim din toată inima să vedem împlinit planul „Societății pentru fond de teatru român“.

Serbări de sport la Orăștie. În 31 Maiu nou la 3 ore după amiazi, va avea loc în Orăștie primul concurs (întrecere) românesc de footbal (luptă cu mingea, cotca), scrimă (luptă cu sabia) și gimnastică (la sul și paralele). Concursul e pus la cale de „Clubul sportiv“ (societate de întărire a trupului) ardelean, înființat la Cluj de studenții români universitari și alți cărturari români de acolo, și vor luă parte și societățile românești de sport „Gloria“ din Arad și „Petru Maior“ din Budapesta. Intrecerile se vor face în „Prundul“ Orăștiei (Târgul de vite). — Dorim tinerelor noastre societăți de sport răușită bună cu priilejul acesta!

La aşezământul umanitar numit „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“ au fost primiți următorii membri noi: Constantin Popovici, paroh în Slimnic și soția sa Valeria n. Ghișoiu; Pria Olariu din Răsinari; Nicolae Răpunteanu lui Andrei, econ. Sângătin; Susana și Katarina Schoger, Ana Trifan, Nicolae Brădeanu, econ., Paraschiva Beșta n. Irimie și Virgil Munteanu, dentist, toți din Sibiu. Ajutoare s-au dat după răposați membri Simion Barna, sergent-major, Nicolae Prașca, econ. și Maria Bendorfeanu, cu cari numărul membrilor răposați din sânul Reuniunii a ajuns la 230. Să atrage băgarea de seamă alor noștri din Sibiu și împrejurimi asupra întreprinderii de „Pompe funebre“ a Reuniunii, din al cărei venit să sporește fondul „Azilului“ pentru adăpostirea bătrânilor noștri scăpătași și neputincioși și pentru orfanii membrilor Reuniunii.

Inecat. Din munții Maramureșului se transpoartă multe lemne pe Tisa la vale. Un astfel de transport numit plută, e împreunat și cu multe pericole. Zilele trecute mai mulți Români conduceau o astfel de plută, care s-a lovit de piciorul unui pod și răsturnându-se, oamenii de pe ea au ajuns în valuri. Dintre ei unul s-a înecat și anume: George Popa, iar ceialalți au scăpat cu înnotul.

Unde duce beția. Ungurul Francisc Aranyosi din Hajdusoboslo (în comitatul unguresc Hajdu) a beut în crâșmă 6 zile după olaltă, iar în a 7-a s'a spânzurat. Să vedem, că a crezut să nu moară setos!

Milioane pentru apă. Apa, beutura aceasta lăsată de Dumnezeu e un dar atât de mare, că oamenii nici nu-l știu prețul din destul. Ea e mai mult ca pânea cea de toate zilele. Foamea o mai stârperi și cu alte materii, pe când setea în arșița verii numai apa o poate domoli. Deci e o fericire pentru acele ținuturi, unde mâna creatorului a dăruit apă bună de beut. Că ce înseamnă lipsa de apă sănătoasă, ne arată stea ce ne vine din capitala Rusiei, unde pentru aducerea apei din lacul Ladoga se vor cheltui 47 mil. ruble, (o rublă are 2 cor. 50 bani). Când ne gândim la bunătatea apei din Ardeal ne supără împrejurarea că auzi pe mulți zicând: „Să beau un pahar de bere să-mi stâmpăr setea“, pe când cu mult mai bine și în mod mai cuminte și-ar astâmpăra-o cu un pahar de apă rece, proaspătă de izvor. Vă gândiți oameni buni, ce-ar fi să nu avem apa?!

Un cântec de preamarire. Cunoscutul profesor de muzică dela Blaj, Mureșan, a compus un cântec frumos numit: „Turtucaia—Balcic“, pe care l-a încinat marelui căpitan al armatei române, Regelui Carol. Acest cântec e un marș vitejesc, cum vitejește să a purtat armata română prin cucerirea pământului strămoșesc.

Reuniunea de muzică și cântări din Câmpuri-Surdur invită la producția unea muzicală-teatrală ce o aranjează Dumineacă, la 18/31 Maiu 1914 în școala gr.-or. română din Câmpuri-Surdur. Începutul la 7 ore seara. La petrecere și în pauză cântă muzica Reuniunii. Programul e următorul: 1. „Marșul lui Mihaiu Viteazul“, executat de muzica Reuniunii; 2. „Prietenul adevărat“, comedie în 5 acte de Maria Drăgan; 3. a) „Ardeleană“, b) „Hațegană“, melodii din popor, executate de muzica Reuniunii; 4. „Nunta Țiganului“, comedie de Suciu; 5. „Marș“, executat de muzică. — Dans. — În pauză se execută jocurile „Călușerul“ și „Bătuta“ de tinerimea din loc.

O, de-ar face toți ca el. Se știe, că din vânzarea beuturilor spirtoase, statul trage foloase mari după darea numită consum, care se plătește pentru ele. Ar fi deci să zicem că cel ce bea mult sprijinește țara, dar își ruinează punga. Un croitor din Piski, care era cel mai mare prieten al glăjușii, nefiind mulțumit cu legile aduse de guvernul de acum, și-a pus de gând să nu-l mai sprijinească. Dar fiindcă altcum nu-și putea răsbuna asupra guvernului și abzis de beutură, ca așa paralele lui să nu mai ajungă între venitele țării. Că țara nu va pieri fără ajutorul lui, e sigur, dar nici punga nu-i va fi tot goală ca înainte.

Mâncare peștilor. Ulian Ivanof și Vasilev, amândoi pescari din Tulcea (România), fiind ocupati cu pescuitul pe Dunăre, au fost cuprinși de o furtună și răsturnați în valuri. Așa au ajuns în mâncare peștilor, pe cari îi vănuau ca mâncare oamenilor.

In amintirea iubișilor răposați. Paraschiva Prașca n. Bosnea, soție de cismar, în loc de cunună pieritoare pe cosciugul neuitatului său socru Nicolae Prașca, dăruiește la fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace 3 cor. 05 bani; la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare 1 cor. și la fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor mese-riasi 1 cor. La aceasta a mai dăruit: Eugenia Popescu n. Călborean și fetița sa Cornelia n. Cikeli, 40 bani; Traian Marian, ospătar și Victor Enyedi-Aiudeanu, sodal cumpărător, câte 20 bani; Oprea Solomon, învățăcel lăcătuș, 25 bani, Nic. Veștemean, învățăcel barbier, 35 bani, Maria Bratu, comers. (Măhaciu) și fica sa Hortenzia, 40 bani; la Păläria „Dumnezeu ve-de“ drept taxe la a II-a ședință literară festivă, 12 cor. 95 bani.

Sburător căzut. Sburătorul rus Gaber-Vlynski a căzut cu mașina de sburat în Moscova dela o înălțime de 20 de metri rupându-și amândoauă picioarele. Mașinistul, care conducea mașina, a murit momentan.

Fum și cenușe. În două sute mii de ruble a fost socotită paguba pricinuită de focul din fabrica Pustilov din Rusia. Se știe, că aceasta e una dintre cele mai mari fabrici de arme din Europa.

Soldat împușcat. Soldatul Niculae Ion, dela regimentul 6 Mihaiu Viteazul din București, pe când făcea deprindere cu o mașină de pușcat, a fost lovit de un glonț de revolver, pe care îl încercase un alt soldat, Alexandru Tereza din același regiment. El a murit momentan.

Norocul omului.. Proprietarul Dorkal din Germania a găsit îngropate în moșia sa trei oale pline cu galbeni. El a ajuns la această comoară, în urma vorbelor auzite printre țărani, că anume pe moșia sa ar fi comoară. Săpând a văzut, că gura satului de astădată a vorbit adevărul. — Pe la noi încă se răspândesc de multeori vorbe, că colo sau dincolo e comoară. Oamenii se pun pe săpate, numai că nu dau de ceeace caută!

Grijiți. Jandarmeria aflată, că în jurul Petroșenilor, s-au lătit bani falși. Până acum s-au găsit doauă bancnote (tiduli) de 50 coroane din astfel de bani minciuni. Facem atenții pe oamenii noștri să fie cu grije când primesc bani.

Și-a făcut el judecata. Jandarmul Paul Todor din Sânpetrul german (comitatul Timiș) în una din zilele toamnei trecute într'atâta și-a arătat vitezia pe spațele feclorilor din comună, încât unul dintre ei, svabul Ignat Breisach, și-a dat sufletul. Pentru această faptă jandarmul a fost tras înaintea judecătoriei din Timișoara, care era să-l ia la răspundere în zilele acestea. Dar voinicul jandarm a ținut de mai cu minte a-și da un glonț în cap, decât să se prezinte în fața judecătorilor. Iși va fi zis: dinte pentru dinte!

Tot celui ce are. Românul are o vorbă: „banul la bani trage“. Zicala asta s'a adeverit de atâtea ori, că mai fiecare cătitor de-al nostru cunoaște căte-o pildă. Deși e vorba de o zicătoare românească, arătăm o pildă din Rusia. Un mare milionar de acolo cu numele Frideric Fein-Falz de origine neamț, a cinstit pe fiul țarului cu o grădină, în care ține tot soiul de animale și care prețuiește milioane. Pe căți săraci nu i-ar fi putut fericit acest milionar, dacă l-ar fi lăsat înima să nu asculte de vorba noastră că: „banul la ban trage“ sau în cazul de față, mai bine zis: „averea la avere trage!“

Mulțumită publică. Cu ocazia unei petreceri aranjată de Reuniunea de lectură și cântări din Uzdin în 24 Aprilie au binevoit a suprasolvă următorii domni: Gligor Miclea Lupulescu, Uzdin, 3 cor.; Dr. Dușan Spariosu, adv. Antalfalva, 10 cor. Dr. Petru Penția, Panciova, 3 cor.; Petru Stoica, dlr. de bancă, Satul-nou, 3 cor.; Dicico, Uzdin, 2 cor.; Leopold Micșa, Uzdin, 1 cor.; Stefan Blajac, Uzdin, 60 bani; Constantin Onci, Uzdin, 2 cor.; Gesinger Gyula, notar, Uzdin, 4 cor.; Nicolae Popoviciu, Alibunari, 3 cor.; George Danescu, teolog, 2 cor.; Pau Miclea, Uzdin, 1 cor.; Dr. Stefan Pascu, adv. Panciova, 5 cor.; Dr. Adam Iancu, Toracu-mare, 1 cor.; Magdu V. Ecica, 5 cor.; Romul Popa, Uzdin, 3 cor. 40 fil.; Alexandru Negruți, Uzdin, 6 cor.; Ioan Petroi, Antalfalva 5 cor.; Todor Crețiu, Antalfalva, 3 cor.; Atanasie řubuni, Antalfalva, 3 cor.; Aurora Miclea, Uzdin, 1 cor.; Ioniță Miclea, Uzdin, 1 cor.; Nistor Puia, 1 cor.; Crăciun Gujba, Uzdin, 1 cor.; Sima Puia, 40 bani; George Puia, Uzdin, 20 bani. Intrate la cassa cor. 400; spese cor. 262. Venit curat cor. 138 și 22 bani.

Caz de moarte. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința rudeniilor și cunoșcuților trista știre, că prea iubitul nostru tată, frate, cununat și socru Petru Vidrighin, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Marți, în 13/26 Maiu la 9 ore seara, în etate de 72 de ani.

Rămășițele pământești ale răposatului se vor dăpune spre vecină odihnă Joi, în 15/28 Maiu la 2 ore d. a., în groapa familiei din Răsinari. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Constanța, Măriuța, Ana, Ion și Stana, ca fii și fice; Man, Ioan, Nicolae, Bucur, Opreană și Iacob, ca frați și soră; Dr. Ioan Popp, medic colonel în retragere, Dr. Alexandru Andressi, medic practic, Aurelia Andressi, Șerban Dancășiu, ca cununați și cununate; Soră, Dobra, Stana, Opreană și Ioană, ca cununate; Iacob Isdraelă, Ioan Lungu, Coman Vidrighin, Maria Vidrighin, ca gineri și noră.

ECONOMIE

Știri economice.

Expoziție de vite de prăsilă în Rodu. În comuna noastră Rodu, din apropierea Săliștei, să fac mari pregătiri pentru expoziția de vite de prăsilă, împreună cu împărțire de premii în bani, a 23-a, pe care „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“, o va organiza în a. c. la noi. Rugămintea în această cauză de interes economic obștesc, a comitetului Reuniunii, adresată celor în drept, a fost primită de conferența fruntașilor noștri cu multă însoflețire. S'a luat hotărîre ca expoziția să se țină Marți, la 9 Iunie n. 1914 (a 3-a zi de Rosalii), cu vitele cornute (nu și oile și caprele) ale locuitorilor noștri din Poiana, Jina, Dobârca, Apoldul-mare, Apoldul mic și din Rod. S'a întocmit apoi un comitet aranjator local din Rod și s'a stăruit ca fruntașii din celelalte comune să alcătuiască și ei câte un comitet mai mic, caru cătoții să îndemne pe economii de vite să țină bine și în curătenie vitele cu cări apoi să ia parte căi mai mulți la expoziție. Pentru a fi primiți în juriul expoziției conferența a propus pe: Constantin Ghișe, paroh, Vas. Dobrescu și Remus Popp, învățători, Ioan Ribu, primar, Ioan Dobrescu și Dumitru Ban, economist și Dionisie Iuga, notar, cătoții din Rodu; George Bărbat, notar, Nic. Dobrotă, par., Aron Serbu, înv., Nic. Ghișe Nr. 829 și Dum. Opreanu Nr. 879, economist, cătoții din Poiana; Nic. Vlad-Stezar, par., Nic. Oprean, notar, Ioan Sava și Ioan Păcală, înv. și Const. Streulea, economist, cătoții din Jina; Nic. Beghiu, econ., Pompiliu Acelenescu, par., Nic. Ivan, înv. și Dum. Nicocară, econ., cătoții din Dobârca; Dumitru Iridon, propr., Dum. Ivan, înv. și Vasile Necșa, paroh, cătoții din Apoldul-mare; Vas. Moșoiu, notar, Ilie Beu și Ioan Popa, par., Ioan Beu, econ., Ioan Predă, înv. și Moise Popa, econ., cătoții din Apoldul de jos.

După toate presemnele, această expoziție, ce se pune la cale pentru binele economilor noștri, va fi bine cercetată și își va aduce și ea roadele binecuvântate.

„Stie tot“.

Târgul de vite în Sebeșul săsesc se va ține în 30 și 31 Maiu st. n. 1914, ceeace se aduce la cunoștință din partea magistratului orășenesc.

Târgul de primăvară în Sliște se ține precum urmează: Joi în 11 Iunie st. n. târg de oi și porci, Vineri și Sâmbătă

în 12 și 13 târg de vite cornute și cai, iar Luni în 15 Iunie târg de mărfuri.

Pentru pantofari și cismari. Ne adresăm cătră Reuniunile neastre de meseriași și cătră cărturarii noștri (preoți, învățători, notari, etc.) de pretutindenea cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat se ține în zilele din 14 Iulie până la 2 August n. c., un curs de specialitate pentru calfele și măestrii pantofari și cismari cu locuință afară de Sibiu (din provincie). Instrucția se ține zilnic dela ora 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Ceice vor luă parte la curs primesc instrucția (învățarea), cărțile, recvizitele (uneltele) și locuința gratuit (pe nimică), iar cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă și câte un ajutor de căte 10 cor., pus la dispoziția școalăi de cătră conzistorul nostru arhidicezan. Frecentanții la finea cursului primesc certificat de absolvirea cursului. Ceice cunosc limba maghiară vor fi preferiți. Doritorii de a luă parte la curs să se adreseze (pe o simplă carte poștală) în acest scop fără zăbavă cătră d-nul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyszeben, Saggasse 29). Cererile intrate după 6 Iulie n. c. nu se iau în socotință. Sibiu, la 13 Maiu n. 1914. Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu. Vic. Tordășianu, președinte. Stefan Duca, notar.

Starea sămânăturilor.

Din raportul dat de ministerul ungár despre starea sămânăturilor cu ziua de 11 Maiu n., scoatem următoarele:

In general acest raport nu aduce ceva nou față de cel trecut, deoarece știrile primeite în minister dela raportori și inspectorii săi agricoli datează, parte mare, de înaintea ploilor dela începutul lunei Maiu, sau cel puțin din decursul acelora. Ceeace se poate susținea cu siguranță, este că ploile din urmă, au fost în tot cazul binevenite pentru economi, afară de ținuturile, pe unde au făcut inecuri. Cum au ajutat sau stricat aceste ploile sămânăturilor, va arăta mai bine viitorul raport agricol, care va apărea la 30 Maiu n. Ar fi acum de dorit și se aşteaptă timp cald, care dacă n-ar întârziă prea mult, ar schimba în orice caz spre mai bine starea sămânăturilor. Căci ceeace a ținut mai ales pe loc desvoltarea sămânăturilor, în timpul acesta, a fost temperatura de multeori sub normal de scăzută (adecă timp prea rece). Dimineață cu brumă, ba chiar îngețuri nu puteau să nu strice mai ales viței de viie și pomilor mai timpuri.

Cu toate acestea este neîndoios, că starea sămânăturilor s'a imbunătățit întrucâtva, dar că în ce măsură, aceasta deocamdată nu se poate constată nici chiar în mod apropiat. Aceasta cu atât mai puțin, cu cât deodată cu marea umezeală, sămânăturile au fost pe ici pe colea atacate tot mai mult și de rugină. Tot așa nu se poate constată încă nici de data aceasta, că ce sămânături de toamnă atacate prin îngețul din iarnă și primăvară, au trebuit scoase și înlocuite cu altele de primăvară.

Grâu de toamnă în urma ploilor din Maiu s'a mai îndreptat puțin, dar e încă totuși mult mai slabuș față cu starea lui din aceeaș vreme a anilor trecuți. E rămas în desvoltare, galben, rar și cu multă buruiană, apoi sunt plângeri multe de rugină și ici-colea și de insecte. Ceva sunt mai bune aceste sămânături în Ardeal și pe ambii țărmi ai Dunării, iar mai slabuș pe lângă Tisa.

Săcara de toamnă încă e rămasă înapoi față de alți ani și cam rară. În părțile sudice ale țării, mai ales la șes începe a înflori, pe când în ținuturile muntoase este mai înapoi în

desvoltare. La sămânăturile mai înaintate au stricat mult îngețurile din 3 și 4 Maiu.

Grâu și săcara de primăvară în general sunt slabe. Ploile din urmă au fost bune, dar e lipsă de timp mai cald. Sămânăturile de ovăs și orz sunt — în urma secetei din Aprilie — înapoiate în desvoltare și galbene. Îngețul a făcut stricări pe slocurea, iar planșerile de pagube de insecte încă nu sunt rare.

Porumbul s'a sămănat deja în toată țara. A răsărit cu greu și slab. La sămânăturile răsărite mai de timpuriu îngețurile din 3 și 4 Maiu au stricat încățva. În parte s'a început săpatul porumbului. Ploile din urmă au fost binevenite îlesnind mult lucrarea pământului.

Cartofii s'au pus deja peste tot locul, cu excepția doar a unor ținuturi mai muntoase. Au și răsărit deja, dar nu arareori foarte slab și nepotrivit. În părțile sudice ale țării cartofii se sapă deja.

Napii de zahăr și de nutreț, cei sămănați din vreme sunt frumoși față cu cei de mai târziu, cari din cauza lipsei de umezeală din Aprilie au răsărit cam cu greu și defectuos. Acum după ploile acestea de pe la începutul lui Maiu s'a îndreptat mult lucrul. Îngețul a stricat numai puțin acestor semințe, pe când stricăriile de insecte sunt pe alocarea destul de însemnate. E în curgere săpatul dintăru.

Rapița, între Dunăre și Tisa acum infloreste, dar în urma lipsei de ploi este de regulă rară și nedesvoltată, pe când pe țarmul drept al Dunării este mult mai multămitoare. În restul țării sămânăturile de rapă sunt mijlocii cu excepția (deosebita) țarmului stâng al Tisei, unde sunt slabe.

Sămânăturile de grădină au suferit mult în urma secetei din Aprilie și a îngețurilor. Săpatul hîmeiului e terminat și se poate constata că aceste sămânături în general promit bine. Sămânătul cânepii și al inului e terminat. Au răsărit în general bine și prosperează (dau încă). Răsadurile de tutun s'au desvoltat și întărit bine și acum e în curgere sămânătul afară, în liber, din paturile calde. — Dintre nutrefurile măiestrii trifoiul e foarte diferit în ce privește desvoltarea. Luțerna — cu excepția Ardealului — în general lasă de dorit, fiind mică, rară și plină de buruieni. Celealte în cea mai mare parte acum se sămănă. Fânațele — iarăș cu excepția Ardealului — sunt în general rămase înapoi în desvoltare în urma secetei și timpului reze și vântos. Prospectele recoltei de poame dela ultimul raport oficial agricol încoace, s'au micșorat în mod simțitor. La piersici și mandule ca și la nuci, îngețul din 3 și 4 Maiu a stricat — după ținuturi — dela 20—80%, pe când la cerașe și vișine până la 10%. La mere, pere și prune stricăriile de îngeț abia sunt de amintit și astfel aceste soiuri de poame încă tot mai promit o recoltă bună. »Rev. Econ.«

Poșta Redacției și a Administrației.

Spre știre. Din cauza sărbătoarei „Inălțarea Domnului“, foaia noastră s'a încheiat Miercuri, când s'a și expediat o parte, iar cealaltă parte Vineri.

Abonatul 8329. Cărți românești pentru mecanici nu avem la noi, dar cunoaștem în România: 1. Istoricul mașinilor cu aburi. Prețul 1 leu. 2. Primele noțiuni elementare de mecanică practică. Prețul 1 leu. 3. Manual de electricitate industrială. Prețul 3 lei. Serie la inginerul P. Condiescu, București, strada Văcărescu Nr. 9. Domnisa mai pregătește și alte cărți despre Mașini cu aburi, Motori cu gaz etc. Pentru fiecare din cărțile susnumite mai trebuie trimis încă 20 bani porto deosebit.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 26 Maiu n. st.

Grâu	Cor. 20.80 până 22,— de hectolit
Săcară	9,20 " 10,40 "
Orz	5,40 " 6,80 "
Ovăs	11,80 " 12,— "
Cucuruz	4,50 " 5,50 "
Cartofi	20,— " 22,— "
Fasole	41,20 " 41,20 la 100 chilo
" 4	40,40 " 40,40 "
" 5	39,60 " 39,60 "
Slăniță	160,— " 168,— "
Unsoare de porc	160,— " 164,— "
Său brut	50,— " 58,— "
Său de alumini	84,— " 86,— "
Său de lumini todit	104,— " 104,— "
Săpun	66,— " 70,— "
Fân	6,40 " 8,— "
Lemne de foc neplutite	8,— " 9,40 la met. cub
" " plutite	7,20 " 7,70 "
Spirt rafinat	Cor. 2,12 " 2,12 "
Spirt ordinat	2,28 " 2,28 "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,12 până 1,60 la chilo
" " vită fritată	1,60 " 1,80 "
" " porc	—,80 " 1,80 "
Ouă 10 bucăți	—,50 " —,57 "
Un pătrar de miel	—,90 " 2,50 "
Carne de cal	—,80 " 1,20 "

In BUDAPESTA 27 Maiu n. st.

Grâu de Tisa	78 chilo Cor. 14,05 până 14,20 la 50 chilo
79	14,07 " 14,30
Săcară	10,37 " 10,62
Orz	7,60 " 8,—
Ovăs	7,85 " 8,50
Cucuruz	7,85 " 7,50

Prețul banilor în 27 Maiu n.

Galbeni	Cor. 11,80	vându
100 Lei, hârtie	94,10	94,60
100 Lei, argint	90,—	94,10
Lire turcești, sur	21,40	21,65
1 funt sterlind englezesc	28,80	24,05
100 marce, sur	117,15	117,60
100 hârtie	117,15	117,60
Napoleon	18,04	19,16
100 Ruble rusești, hârtie	252,—	258,25
100 argint	242,—	245,—

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechie).

18. Maiu: Budapesta, Gyoma, Monor, Silinghia.

20. Maiu: Bioziod, Cagu.

21 Maiu: Bachnea, Capolnec-Mănăstur, Dej, Zam, Zelau.

22 Maiu: Ciacova, Făgăraș, Orăștie.

23 Maiu: Barot, Câmpeni, Morișdorf.

25 Maiu: Alibunar, Beba veche, Șilimoghi, Zarand.

26 Maiu: Beclean, Capolnaș, Cetatea de băltă, Eperjes, Eted, Ilia, Komarom (Ujszony), Marpod, Sacul, Sighetul Marmătiei, Vințul de sus.

27 Maiu: Ciachi-Gârbău, Jimborul mare, Lăpușul românesc.

In aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obiceiu, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Aviz către publicul român! Cunoscând multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un Birou de informații ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în oricare afacere ce se ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugările înaintate ministerului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog resolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de imblătit mână cu lomobil, cu motor, cu cai ori cu mâna,

mașini de sămânăt grâu, de cosit grâu ori iarbă, pentru adunarea fânului ori despoarea cucuruzului, pluguri etc. să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate aceste în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țăranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme care nu sunt fabrici, să vă feriți de agenți jidovi căci vă înșala.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mânătă cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 Cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate reciștele economice. Cu stimă: L. Olariu, Budapest, II., Margit-körut 11.

Restaurație românească. Un Român de-a noștri și-a deschis în Sibiu o restaurație bine îngrijită, unde servește beuturi și mâncări bune. Se atrage atențunea asupra acestui local al lui Maxim Macarie, care se află în strada Gării (lângă franzelăria lui Stefan Moga) și e tare la îndemâna publicului, ce vine cu trenul la Sibiu.

Atragem atențunea cetitorilor asupra inseratului firmei A. Heinrich & W. Müller, prima fabrică de piele sibiană, de unde se pot procură cele mai bune mărfuri pentru pantofari și ceice au lipsă de astfel de piei. Aceasta firmă e una dintre primele în țara întreagă. Când veți cumpăra să amintiți că ați cedit în Foiaie și o să fiți serviți că se poate de bine!

Nr. 586/914

1818

Publicație.

Comuna Scorei va esărândă pe calea licitației publice moara comună cu două pietri pe durata de 3 ani, începând din 16 Iunie a.c. Licitația se va ține în 3 Iunie 1914 la 2 ore p. m., în cancelaria notarială.

Prețul strigării s'a statorit în 500 cor., după care sumă se va depune vadiu 10%. Condiții mai detaliate se pot vedea în cancelaria notarială din Scorei.

Szkořé, 19 Maiu 1914.

Primăria comunală.

Căsătorie fericită.

Un tiner meseriaș, în etate de 26 ani, cu purtare foarte bună, om vrednic, de statură mijlocie, așezat într'un orașel cu gară pe linia ferată principală din Ardeal. Are și avere. Meseria aduce venit curat lunar 300 cor. sigur. Din lipsă de cunoștință caută pe calea aceasta cunoștința unei d-soare spre a se căsători. Să cere, ca respectiva să fie bună econoamă, și să aibă și zestre.

Scrisorile să se trimite la administrația „Foia Poporului“ sub literile „A. I.“ de unde se vor trimite respectivului. Discreția e chestie de onoare.

Spre stire:

Aduc la cunoștință băncilor și oamenilor privați, că la nevesta mea fugită dela mine, acum aflătoare în România, să nu i-se crediteze nimic, de carecă eu nu sunt în stare a plăti.

1815 Man Foamete din Paplaca Nr. 120

De prăvălie de închiriat

precum și diferită marfă să vinde cu 2—3000 cor. în bani gata. Tot acolo să pot căpăta vinuri fine, licheruri, rachiuri de 6 ani fierte în căldări mici ca de drojdii, piersăce, silvorium cu litra și cu butoiu pe lângă prețuri ieftine,

1809

Ioan Aranyosi
Sibiu, Strada Gușteriței Nr. 11.**Advocatul
Dr. Aurel Gerasim**

din 1 Aprilie și-a schimbat cancelaria din Sibiu, strada Șaguna în Stadt-park, în vecinătatea muzeului românesc. 1715

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire prețuită, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistrelor și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri rationale a pieii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multor! Piti precauția cumpărătorilor să se observe apără la marca „Steckenpferd“ și la firma deplină! Se poate căpăta (à 80 fil.) în farmaci, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera“ (à 70 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânălor la dame în stare gingește. 1659

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE**AVIZ**

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depunerile spre fructificare cu 5 și 5 1/2 %

după mărimea sumei și terminul de abdicare. Darea de interesă o plătește institutul. :::::::

Direcția

Izvorul „MADONNA“ de Borszék

apă minerală acră naturală fără conținut de fier. Ca apă de cură se recomandă la îngreunări de mistuire, la suferințe de catar ale organelor de răsuflare și mistuire, la boala de oase, boala engleză (Rachitis), boala de rârunchi și la imbolnavirile de beșică.

Vinul nu se tulbură la amestecare cu apa aceasta.

Se capătă în Sibiu la: Ludwig Fuchs și I. B. Misselbacher sen.

Moșie de vânzare.

La „Timișana“, institut de credit și economii în Timișoara, să află de vânzare, pe lângă condiții foarte favorabile, o moșie de 100 jugăre pământ arător. 1807

Motor de benzin

pentru imblătit, cu 8 puteri de cai, dimpreună cu toate cele de lipsă la motor, în stare bună, se află de vânzare la Aruz János, Székely-Zsombor. 1803

Casa

Din Berggasse Nr. 5 cu loc mare de zidit, cu două fronturi la stradă se vinde cu totul sau în parte.

Propunerile verbal sau în scris se primesc în aceeași casă, etajul I. 1801

Mare succes

În inseratele în „Foia Poporului“ unde sunt citate de mii de persoane de pretutindene din toate jările și din toate cercurile sociale, atât înțeligență cat și popor.

De aceea „Foia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzare, arăndări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articoli ce trebuie persoanelor singuratică sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu placere la Administrație

FOII POPORULUI

Invățăcei

pentru mășărit și zidărit, se primeste, pe lângă condiții avantagioase, la Nicolae Cornea, întreprinzător de zidiri Săliște (Szelistye, Szebenm.). 1804

O mașină de îmblătit

cu benzin, 12 puteri de cai, în stare bună; apoi o mașină de sămânat grâu, nouă, na lucrăt nime cu ea, sistem nou, precum și o grăpă de grăpat livezi, se află **de vânzare** la Ioan Stoia și soții în Colun (comit. Făgăraș). Din cauza unor neînțelegeri se vând cu preț redus, altcum toate ca nouă. 1811

**Senzățunea ultimă
a fabricii de săpun
G. Meltzer, Sibiu**

SĂPUN
Terpentin-Salmiac

Nu e mijloc secret, căci numirea ne spune totul; el ușurează temeinic munca la spălat și curăță cu totul albiturile de miasme.

SĂPUN pentru toaletă
„Marca de aur“ produce ușor spumă și lăsat în urmă parfum plăcut

Fabrica de săpun și lumiini mănată cu abur a lui **G. MELTZER, Sibiu**

înființată la 1848

Prăvălie și magazin, str. Gușteriții Fillale: Piața mică și str. Cisnădiei

Revânzătorii primesc rabat mare — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri curente se trimit la cerere gratis și franco.

Nu uită

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lătirea folii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

1064

ODOL
tot ce este mai bun pentru dinți

După cum sustine știința de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.

Prețul: sticla mare K2— mică 1-20

Scrimerile lui Emanuil Suciu:

1. „Nunta Țiganului“, comedie originală 60 b.
2. „Țiganul în căruță“, dialog în versuri, ediția III. 30 „
3. „Sara pe uliță“, tablou dela sat, ediția a II-a . 20 „
4. „Țiganul cătană“, comedie originală într'un act ediția a IV.a se va da la tipar 30 „
5. „Țiganul la vânăt“, comedie originală în două acte, scrisă în versuri . 40 „
6. „Țiganul la târg“, dialog ediția a II-a și Toastul lui Pamfilie 30 „

Broșurile acestea se pot procură dela Librăria Foil Poporului, precum și dela autor în Măgărei u. p. Szentágota (Nagyküküllő m.) trimițând înainte prețul broșurilor, pentru singurătate în mărci postale, pentru mai multe în bani, plus 5 bani porto postal, după fiecare broșură. Cu rambursă nu se trimit.

Dentist Virgil Muntean

SIBIU

Str. Urezului (Reisergasse) 17

Pune dinți
în cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate —

Atenție!

Vinuri ieftine

din cercul Sebeșului se vând cu prețuri moderate; predată loco gara Miercurea (Erdély-Szederhely). Informații dă Johann Sturm, Sibiu Str. Orezului 17. 1800

Editura : FOAIA POPORULUI

Editura : CĂLINDARUL POPORULUI

TIPOGRAFIA POPORULUI

Strada Măcelarilor 12 ■ SIBIU ■ Fleischergasse Nr. 12

execuță grabnic tot felul de tipărituri
■■■■■ pe lângă prețurile cele mai moderate ■■■■■

iar în Librărie se află o foarte bogată alegere de

Ilustrate ■■■■■ pentru toate ocazionalile

Bilete de vizită
în cel mai modern stil

Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități

Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple
până în cele mai fine

Noul călcâiu de gumi

Berson.

e admirabil din cauza multelor sale folosințe

Plăcut, fără sgomet, elegant, durabil!

Cele mai frumoase Ilustrate

Vederi din Sibiu, Poșturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hartii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și culori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Libraria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Săpunul Margit

de un efect minunat alui Földes este pentru îngrijirea frumuseții moderne neapărat de lipsă

El e preparat din cele mai fine substanțe de plante și scutit de orice alte sucuri stricăcioase; având un miros placut, excelent în producție de zoale și totodată foarte sporic, de aceea să și folosește cu placere din partea mai multor familii, fiind recunoscut ca cel mai bun săpun.

In câteva zile

delătură de pe față pistriuiele, petete de ficat, cojile, zgrăbiurile și curăță porii fundamental, iar efectul lui sigur face

să dispară

toate necurăteniile de piele, așa încât păstrează frumusețea fără defect și fără urme. Bunul său renume și cunoscut în toată lumea în delăturarea

1679

PISTRUIELOR

pe care le sterge pentru totdeauna. Prețul 70 bani. De căpătat în toate farmaciile și drogerile. Pe lângă aceasta și Crème-Margit, fiind ca necesară, în tigăi à 1 cor., 2 cor. și Puder-ul Margit cor. 1-20. Producător:

Coloman da Földes, farmacist Arad.

In Sibiu, se capătă în farmaciile Ia: Carl Fritsch, Guido Fabritius, Gustav Meltzer, fabrică de săpun și parfumerie, J. C. Molnár, Carl Morscher, drogerie, Carl Müller și Carl Pissel. In Agnita Ia: V. Fröhlich. In Sighișoara Ia: A. V. Lingner. In Mediaș Ia: Josef Oberth.

FOAIA POPORULUI

Marca conducerătoare în industria țărănească de ghete o formează fără îndoială renumitele noastre

Ghete universale = Surul

Fabrică de ghete, societate pe acțiuni

Cea mai mare fabrică de ghete a monarhiei

Nr. 259 Ghete cu băieri Chevreau K 10-
Nr. 287 Chevreau Goodyear K 13:50
Nr. 6095 Chevreau Goodyear prima calitate K 15-

Nr. 92 Ghete cu băieri Box K 10:50
Nr. 80 și jum. Chevreau K 11-
Nr. 8085 Box American Style K 12:50
Nr. 110 Chevreau Goodyear prima calitate . . . K 18-

Filiala strada Cisnădiei Heltauer Gasse Nr. 20

SIBIU

Nr. 405 K Păpuși cu bumbi Chevreau K 9-
Nr. 485 Chevr. Goodyear K 11:50
Nr. 415 Chevr. Goodyear prima calitate . . . K 14-

Nr. 402 Păpuși cu băieri, Chevreau K 9-
Nr. 401 Chevr. Goody. K 12-
Nr. 426 Chevr. Goody. brun, cusute K 13-

Nr. 349 Ghete cu bumbi, Chevr. K 11-
Nr. 36 Chevreau Good, galbini K 12-
Nr. 362 Chevreau Good, cusute K 14:50
Nr. 1555 Ghete de Lack cu stofă . . . K 16:50

Diplom d'honor Turin 1911

Se fabrică pe săptămână 20.000 părechi

130 filiale proprii

1200 lucrători și amplioaja

Fiecare răni poate fi periculoasă!

Cea mai renumită, de 40 ani în mii de cazuri încercată, veritabilă și antisепtică Salba de casă de Praga

Este cel mai bun scut în contra futurur necurăteniilor pielii, aprinderilor de răni, impiedecă durerile, vindecă și repește și este în urma efectului său excelent, probat în mai multe cazuri, o salbă alinătoare la boalați vesicătoare (un fel de besici de piele), și care în urma bunătății sale, n'ar trebui să lipsească din nici o casă.

Expedarea se face zilnic, pe lângă trimiterea banilor înainte, și costă: 1 doză 70 fl., 4 doze cor. 3:16; 10 doze cor. 7- și se trimit francate în toate stațiunile.

B. FRÄGNER, furniser de curte c. și r. farmacia „La vulturul negru”, Praga, Kleinseite, Colțul dela Nerudagasse Nr. 203. — Depozit în farmacile din Austro-Ungaria.

Toate părțile embalajelor poartă „Marca scutită prin lege”

Tot felul de uleiuri și cirele

Motoare de ulei brut originale svediane și originale Diesel pentru instalații de mori și pentru alte scopuri industriale.

Motoare de benzină și ulei brut pentru garnituri de tinerat, care funcționează în toată țara spre deplină indestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deschideri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

Corespondență românească.

recomandă p. t. publicului pentru sezonul de primăvară și vară bine sortatul seu depozit de Stofe indigene și străine

pentru pregătirea de haine bărbătești moderne corăspunzătoare la toate pretensiunile. Principul meu este: Serviciu conștientios și neexcepțional.

Carol Albert

croitor pentru bărbați
= SIBIU =
strada Faurilor

Cea mai bună apă pentru dinți.

500 coroane

plătesc aceluia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla va suferi iarăși de dureri de măsele său care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,
WIEN, X., Goethegasse 7.

A se căpăta în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apriat apa de dinți alui Bartilla. Denunțări de falsificări vor fi bine plătită. La locuri unde nu se poate căpăta, trimite eu 7 sticle cu cor. 5.80 franco.

Orologele ocasionale Böhnel

sunt bune și ieftine

Un orologiu:	
de nichel cu lant K	3.-
Goldin	4.-
de otel	5.-
de argint imit.	6.-
cu coperis duplu	7.-
Tulla	8.-
de argint cu lant	9.-
Dopa	12.-
de aur 14 carate	18.-
Omega	20.-
de mână, nichel	5.-
" " otel	6.-
" " double	7.-
" " argint	8.-
" " aur	24.-
Lant pentru domni	
de aur	20.-
de grumaz	10.-
Inel de aur masiv	4.-
Cercei de aur	3.-
Garanție de 3 ani în scris	
Trimitere cu tamboarsă. Lista fabrică cu prețuri originale gratuit.	1791

Trimitere cu tamboarsă. Lista fabrică cu prețuri originale gratuit.

Max Böhnel,
Wien, IV. Margarethenstr. 27/750.

Restaurație românească!

Subscrisul aduc la cunoștință,
că mi-am deschis o

Restaurație și Hală de bere

în SIBIU, strada Gărli Nr. 5
(vis-à-vis de frânzăria STEFAN MOGA)

unde servesc în orice timp
beuturi bune, — bere și vi-
nuri, — apoi mâncări calde
și reci, bine pregătite și gustuoase.
(În fiecare zi la 8 ore
dimineața se află gulaș bun.)

Oferez prânz și în abonament
în restaurație sau trimis a-
casă, pe lângă prețuri foarte
avantajoase.

Cu toată stima 1874

Maxim Macarie, restaurator.

Material pentru edificat

Traversse — Papă de acoperit — Plate de
izolat — Cement — Gips — Impletituri de
drot — Drot de îngrădit cu ghimpi — Imple-
tituri de trestie pentru stucatură — Scocuri
din fier covăcăit și vărsate — Căhăli etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Prima negușătorie mare

de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnișa „Mönchhof“

Fabrică de liche-
ruri și sérbe de rachluri □ □
Mare negușătorie
de rachluri de □
Drojdil, Trevere și
Prune □ □ □

SPECIALITĂȚI:

Tuică veritabilă, fierbere
proprie și Romuri lamaica
direct importate.

Îngrădături uimitoare de ieftine!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superi-
oritatea neîntrecută a

109

Invenții senzaționale

= impletituri =

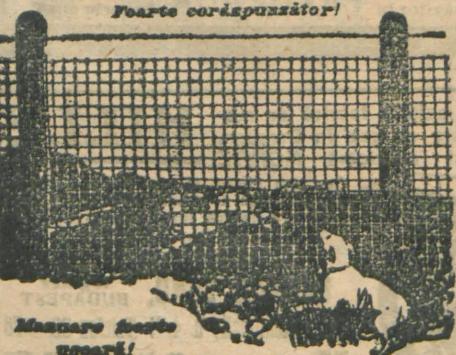
„HUNGARIA“

Să fabrică numai din sărmă
suflată cu zinc. Prețul per
metru quadrat 32 f și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker
fabrică de sărmă, de îngrădături
din impletituri și de grăti
Budapest VIII, Üllői út 48/4

Serviciu ieftin, rapid și
conștientios. Prețuri
ilustrat, gratis și franco.

La comande totdeauna, că ai cedit
inseratul respectiv în

dela orice firme, despre
care ai aflat din Foaie,

„Foaia Poporului“

să amintești ca astfel să îi servit
bine, gabnic și ieftin!

Depozit bogat sortat!

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

își recomandă fabricatele lor precum: tălpi
pentru opini din piei întregi de boi și
bivol, Vaches-Croupons și tălpi de bivol cu
margini și lăță margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare assortiment în
Părechi de opini tăiate pentru femei, bărbați și copii.
Brandsöhlkipsen și diferite bucăți de tălpi căute.
Piele de vacă de vachs, lucii sau și în pregătala lor
Pittlinguri de vachs,
Kipce de vachs,
Piele de vită de vachs,

Piele crepate de vachs, Boxpittlinge, Mast-
boxe, Roxcali, Chevreaux în diferite färbi și
fabricate. Piele de oaie în färbi diverse. Căptuselli
de oaie. Assortiment bogat în toate necesitățile apăr-
tătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcăie de gumă.

Diferite lacuri, creme și mijloace pentru con-
servarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu și
pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la
ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri
solide!

Fabricate
proprietă!

Serviciu coulant exact!

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă
de vapoare repezi =

Havre-Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-ter 15

Telefon: József 14-87

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasile Ban,

„La cisma mare roșie“
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7

— pe lângă prețuri ieftine. —

Tot felul de ghetă, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:
Pentru copii, mărimea 20—25 = K 3—4

“ ” ” ” 26—28 = “ 4—5

“ ” ” ” 29—34 = “ 5—7

“ ” ” ” 35—39 = “ 7—9

Păpuși de jumătate pentru dame Che-
vreaux și Box sau Kalv 4—14

Ghete înalte pentru dame Chevreaux
și Box sau Kalv 8—14

Ghete de lucru pentru domni, tari, ese-
cuție în Kalv sau piele de vichs 7—

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9:50

bumbi sau Ideal 10—

Kobrak 14—

Osilaria 12—

formă americană 13—

“ cu bumbi și băieri 16—

Ghete pentru domni, piele Antelope în
toate colorile 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii
și domni. =

Camași cu 4, 5, 6, 7,
8 și 9 cor.

In dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.